

Korak po korak vodič o obiteljskom volontiranju

**Obrazovni vodič za obiteljsko
volontiranje za trenere**

Autori/ce: Corina Pinteá, Diana Bere, Mădălina Boțu, Stuart Garland, Espen Andresen, Marta Hauser, Mareen Werthefrongel, Andreea Nagy, Gabriella Civico.

recenzija: Lorraine Tansey, Student Volunteer Manager and Academic Teaching Volunteer Management - National University of Ireland - NUI Galway

Sadržaj

Uvod	3
<u>Zašto ovaj Vodič?</u>	
3	
Savjeti i trikovi za vođenje programa obiteljskog volontiranja	5
Priprema za obiteljsko volontiranje	7
<u>Vrste volonterskih programa pogodnih za obiteljsko volontiranje</u>	7
<u>Priprema organizacije za dobrodošlicu obiteljima volontera - na što obratiti pažnju</u>	8
Dizajn programa - uspostavljanje programa obiteljskog volontiranja	13
<u>Procjena potreba</u>	13
<u>Vizija i ciljevi</u>	15
<u>Plan akcije</u>	16
<u>Definiranje pozicija i ciljanih skupina</u>	20
<u>Razine uključivanja u obiteljsko volontiranje</u>	26
<u>Procjena rizika</u>	33
<u>Proračun</u>	36
<u>Vanjska komunikacija</u>	37
<u>Praćenje i evaluacija rezultata i utjecaja programa</u>	40
Dimenzija učenja u programu obiteljskog volontiranja	42
<u>Kako je učenje povezano s volontiranjem?</u>	42
<u>Kako osiguravamo razvoj vještina volontera?</u>	44
<u>Reflektiranje ishoda učenja</u>	46
<u>Vrednovanje učenja</u>	49
Povezanost s Globalnim ciljevima održivog razvoja	51
51	
Bibliografija	53

Projekt je koordinirao Pro Vobis (Rumunjska), a provodio ga u partnerstvu s Volunteer Ireland (Irska), Hrvatskim centrom za razvoj volonterstva (Hrvatska), Freiwilligen-Zentrum, Augsburg (Njemačka), Vestre Aker Frivilligsentral (Norveška) i Centrom za europsko volontiranje (Belgija), a financiran od strane Europske komisije, kroz program Erasmus +.

Sufinancirano sredstvima
programa Europske unije
Erasmus+

Potporna Europske komisije proizvodnji ove publikacije ne predstavlja potporu sadržaju koji odražava samo stavove autora i Komisija ne može biti odgovorna za uporabu sadržanih informacija.

Uvod

Zašto ovaj Vodič?

Cilj ovog vodiča je pružiti trenerima veće razumijevanje potreba sudionika u obiteljskim volonterskim aktivnostima ili programima. Svjesni smo velike raznolikosti organizatora volontiranja (OV), pa bez obzira jeste li koordinator volontera, koordinator projekta, savjetnik ili socijalni radnik, pojam trenera odnosi se na vas.

Ovaj vodič trebao bi biti izvor informacija i osnaživanja za bolju pripremu za osmišljavanje i provedbu programa obiteljskog volontiranja (POV) u vašoj zajednici.

U sljedećim poglavljima pronaći ćete sveobuhvatan pristup postavljanju POV-a s resursima i savjetima za svaku fazu dizajna programa, kao i nekoliko vrijednih savjeta i trikova o vođenju uspješnog POV-a.

Za teoretski pristup ovoj temi pozivamo vas da provjerite [Abecedu obiteljskog volontiranja](#), a ako još uvijek niste sigurni je li obiteljsko volontiranje prikladno za vašu organizaciju, isprobajte naš [Provedbeni alat za obiteljsko volontiranje](#) ili pogledajte videe o obiteljskom volontiranju.

Obiteljski programi volontiranja različiti su koliko i organizacije koje ih vode, ali kao što ćete vidjeti dalje, imaju neke važne zajedničke karakteristike. Ova mogućnost izbora također vam daje dvije glavne opcije kada odlučite pokrenuti takav program. Ovaj vodič obuhvaća obje opcije tako da smo sigurni da je za vas, bez obzira na pristup koji odaberete.

Prva opcija je polako uključivati volontere koji se pridružuju kao obitelj u vaše svakodnevne aktivnosti, testirati ovaj pristup, a zatim razvijati svoj program zajedno, dodavanjem novih “sastojaka” s vremenom ili “dodajući nove “sastojke” tijekom vremena. To donosi manje poremećaja u vašoj organizaciji, ali će naravno i utjecaj u početku biti manji.

Druga je opcija ona na koju ćemo se uglavnom usredotočiti u ovom vodiču, osmišljavajući i uspostavljajući složeni program obiteljskog volontiranja, sa svim njegovim specifičnostima i izazovima, ali i sa svim potencijalnim učincima.

Ali prvo, ako još uvijek niste uvjereni da biste trebali isprobati obiteljsko volontiranje, evo nekoliko prednosti ove vrste programa za različite dionike (nadahnuto [Izješćem o obiteljskom volontiranju, Volunteer Canada, 2017](#)).

Prednosti za organizaciju:

- Uspješno regrutiranje obitelji moglo bi povećati resurse volontera, s povećanim potencijalom za dugoročno zadržavanje,
- Proširena kultura organizacije,
- Proširena baza vještina volontera na koje se možete oslanjati - organizacije će privući nove vrste volontera zbog obiteljske povezanosti,
- Organizacije su sposobnije zadovoljiti potrebe korisnika s raznovrsnijom bazom vještina volontera,
- Solidan potencijal za povećanje angažmana volontera, ako više ne moraju žonglirati između volonterskih angažmana i obiteljskih obaveza,
- Dijeljenje volonterskih zadataka s članovima obitelji moglo bi osigurati dosljedniji kontakt s korisnicima i poboljšanu uslugu i pažnju (veća pouzdanost),
- Pouzdanost se može poboljšati - pojedinci će biti skloniji pridružiti se ako imaju obitelj/prijatelje koji računaju na njih,
- Kada ciljate na uključivanje ranjivih obitelji, volonterske aktivnosti mogu podržati te obitelji da se više uključe, povežu sa svojim zajednicama, usidre se u društveni život oko sebe, s većim izgledima da budu viđeni i prepoznati kao vrijedni članovi zajednice.

Prednosti za obitelj:

- Okuplja obitelji pomažući u stvaranju zabavnih uspomena i uzajamnog razumijevanja,
- Uči djecu pozitivnim aspektima volontiranja i uči ih kako mogu doprinijeti,
- Prilika za uključivanje sljedeće generacije u vrijednosti i sudjelovanje zajednice,
- Povećano zadovoljstvo ako se uključi cijela obitelj,
- Poboljšava obiteljsko funkcioniranje, sa širom bazom zajedničkih iskustava,
- Volonterska iskustva daju članovima obitelji novu perspektivu međusobnih snaga i promiču međusobno poštovanje,
- Stvara mogućnosti učenja za različite članove obitelji i potencijal za potvrđivanje njihovih (novih) vještina i kompetencija.

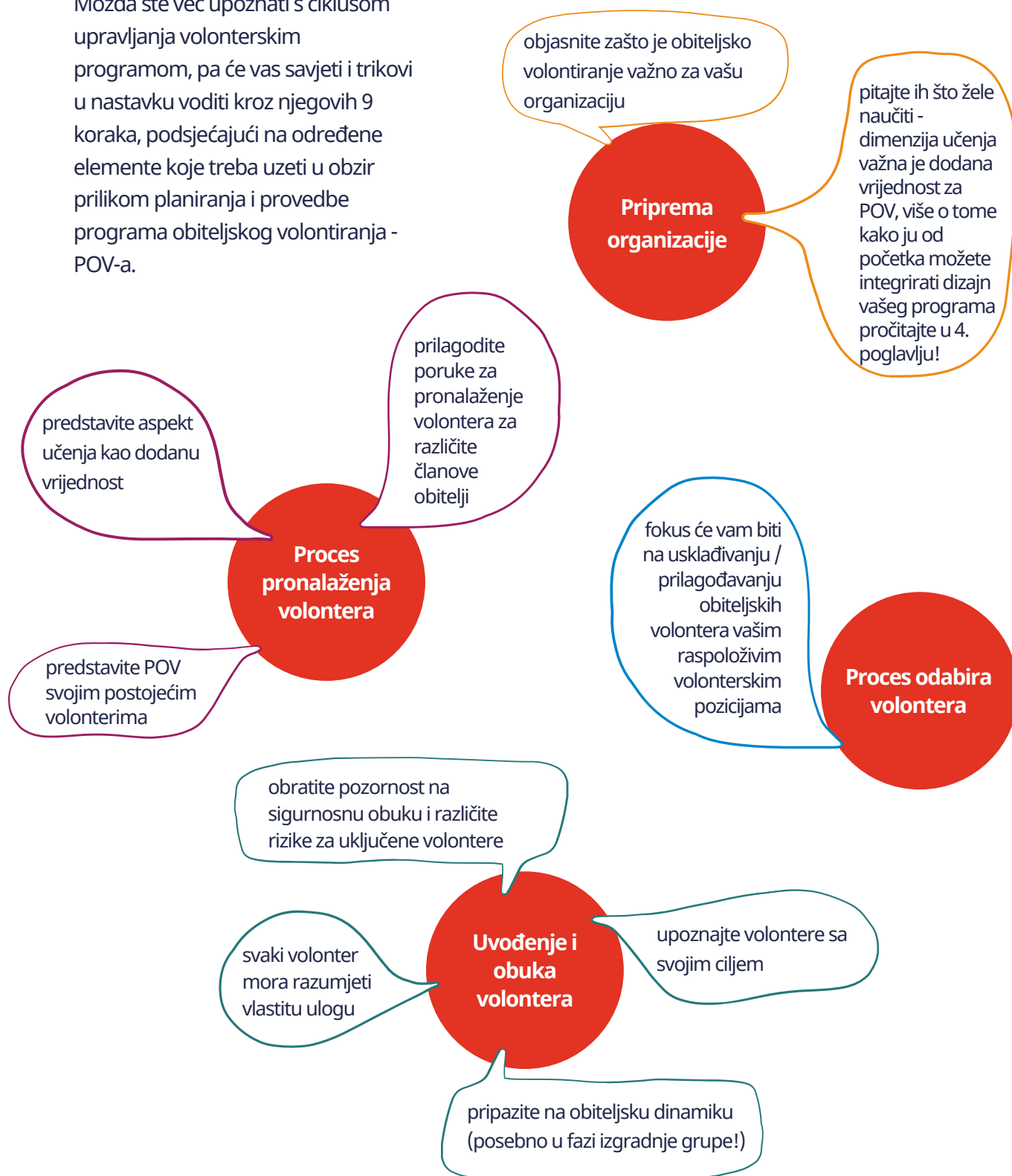
Prednosti za zajednicu:

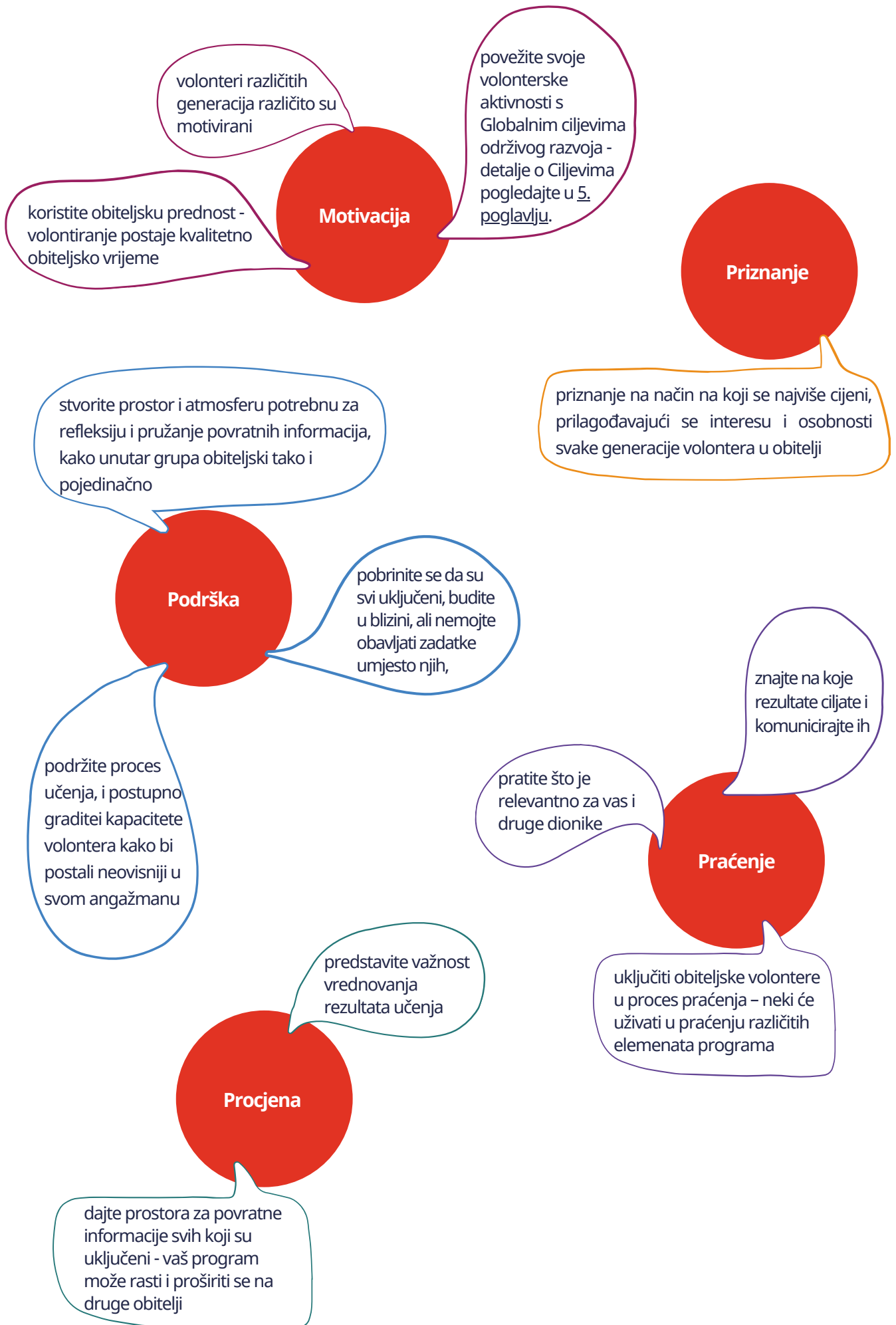
- Zajedničke vrijednosti - osjećaj brige čini jaču zajednicu, čvršće obiteljske veze,
- Promovira socijalizaciju - premošćuje probleme izolacije/usamljenosti,
- Pobuđuje građansko sudjelovanje, povećavajući sudjelovanje građana kroz obiteljske veze,
- Omogućuje pojedincu da razmisli o svojoj sreći, da izađe i nešto učini, a ne da čeka da se to učini umjesto njega - što je neophodno za usluge u zajednici,
- Poboljšava koheziju između obitelji različitog porijekla unutar zajednice,
- Lakše uključuje ranjive građane koji u suprotnom možda neće biti u mogućnosti/neće biti motivirani za sudjelovanje u životu zajednice (manjinske skupine koje se bore s jezikom, starije osobe, migranti, posebno žene).

Uzbudljiva je činjenica da sve ove prednosti dolaze povrh nebrojenih prednosti koje generiraju naši redoviti volonterski programi! Što može biti bolje?

1. Savjeti i trikovi za vođenje programa obiteljskog volontiranja

Možda ste već upoznati s ciklusom upravljanja volonterskim programom, pa će vas savjeti i trikovi u nastavku voditi kroz njegovih 9 koraka, podsjećajući na određene elemente koje treba uzeti u obzir prilikom planiranja i provedbe programa obiteljskog volontiranja - POV-a.

2. Priprema za obiteljsko volontiranje

Što je program obiteljskog volontiranja - POV

Program obiteljskog volontiranja u vašoj organizaciji u osnovi je volonterski program s dodatnim poticajima, kao i s nekim dodatnim pogodnostima, što ste mogli otkriti u prethodnom poglavlju. U daljnjim poglavljima ćemo vam skrenuti pažnju na specifične aspekte ove vrste programa i aktivnosti, ne ulazeći u sve detalje općeg upravljanja volonterskim programom.

U definiranju obitelji, različite države, kulture i religije odabrale su različite kriterije i kao takve, različita ograničenja. U definiranju obiteljskog volontiranja vjerujemo da je najvažnije poći od vrijednosti koje bismo željeli njegovati i poticati u našim zajednicama te vrijednosti koje njegujete u vašoj organizaciji. Pozivamo vas da način na koji vidite obiteljsko volontiranje ne ograničite na pravnu definiciju obitelji, osim ako ona u potpunosti odražava vaše vlastite vrijednosti.

Pojam "obitelj" u obiteljskom volontiranju možete definirati na temelju krvnih veza ili pravnih veza ili se više usredotočiti na odnos koji postoji između ljudi koji su odlučili dijeliti život i smatrati se obitelji.

Bez obzira na vaše razumijevanje pojma, stvaranje programa obiteljskog volontiranja je stvaranje mogućnosti volontiranja za grupu ljudi, a ne za pojedince, kao što ste do sada bili naviknuti. Ova činjenica sa sobom donosi nekoliko izazova, ali definitivno donosi i brojne prednosti.

Članovi obitelji koji zajedno volontiraju mogu biti jedan ili dva roditelja ili skrbnici sa svojim djetetom ili djecom, teta sa svojim nećacima, dijete s bakom i djedom, dvoje partnera sa ili bez vlastite djece, braća i sestre ili bilo koje dvoje ili više ljudi koji se smatraju dijelom iste obitelji.

Čak i na prvi pogled, treba uzeti u obzir nekoliko ključnih aspekata:

- Članovi obitelji mogu biti različite dobi, a aktivnosti trebaju biti prilagođene svakom od njih;
- Članovi obitelji mogli bi imati različiti raspored, a vrijeme aktivnosti trebalo bi biti dovoljno fleksibilno da im se može prilagoditi;
- Interesi se mogu razlikovati od pojedinog člana obitelji do drugog;
- Obiteljsko volontiranje još uvijek nije uobičajena ili široko rasprostranjena praksa, mnoge obitelji nisu svjesne te mogućnosti i možda ćete je morati promovirati na jasan način;
- Dimenzija učenja u programu obiteljskog volontiranja ima ogroman potencijal koji se može lako stimulirati.

Iako obiteljsko volontiranje postoji već dugi niz godina, može biti novi koncept, pa je uvijek korisno objasniti ljudima na početku vaše aktivnosti da uključujete članove obitelji kao volontere i predstavite ih drugima u grupi.

SAVJET iz PILOTA - IRSKA

Naravno, što je veća obitelj koja se uključi, veća je raznolikost godina, vještina, raznolikosti rasporeda i interesa, a izazov će biti pronaći najprikladnije volonterske pozicije.

Ipak, uz malo planiranja i malo prakse, vaša bi organizacija mogla uspješno organizirati obiteljske volonterske aktivnosti, a u nekim slučajevima s lakoćom. Zapravo, postoje neke aktivnosti koje su prikladne za obitelji od samog početka, kao što ćete vidjeti u sljedećem poglavlju.

Vrste volonterskih programa pogodnih za obiteljsko volontiranje

Polazeći od osobina aktivnosti koje tražimo, već smo mogli zamisliti velik broj njih u koje bi mogli uključiti obitelji. Još bolje, možemo se osvrnuti na neke aktivnosti koje su se već pokazale pogodnima za obitelji, a planiraju ih i organiziraju druge organizacije. Evo nekoliko primjera:

Aktivnosti u području zaštite okoliša

- Provođenje vremena sa životinjama iz azila za životinje i stvaranje komunikacijskih materijala koji će im pomoći da budu udomljeni.
- Sadnja i briga o zajedničkom vrtu, možda zajedno s drugim obiteljima uključenim u program.
- Sadnja, obrezivanje i briga za područje nacionalnog parka ili botaničkog vrta, ili čak parka u susjedstvu ili područja za igru.

Socijalne usluge

- Kupovina, kuhanje i/ili dostava hrane za banku hrane.
- Organiziranje čitalačkih klubova za starije osobe u domu.

Kreativne aktivnosti provođenje slobodnog vremena

- Provođenje vremena igrajući igre, šetajući, plešući ili čitajući izoliranim starijim građanima.
- Bojanje i uređenje prostora koji će koristiti vaši korisnici ili zajednica.
- Čišćenje i organiziranje vanjskog prostora tako da više ljudi može uživati u njemu, gradeći jednostavan vanjski namještaj.

Prikupljanje sredstava

- Prikupljanja financijskih sredstava ili donacija u naturi, gdje zadaci variraju od dizajniranja materijala za kampanju, do predstavljanja potencijalnim donatorima, do razvrstavanja donacija, njihovog pažljivog pakiranja i predstavljanja krajnjim korisnicima.
- Izrada ručno rađenih promotivnih materijala za vašu organizaciju i njihova prodaja kako biste prikupili financijska sredstva.

Istraživanja i komunikacija

- Primjena istraživačkih upitnika u zajednici i obrada nalaza.
- Pisanje članaka, stvaranje videozapisa, postova na blogovima, dnevnika, vlogova, sadržaja koji će dopuniti vaše alate na društvenim mrežama o tome čime se bavite, događaju koji organizirate ili o sudjelovanju volontera, kako bi se potaknule druge obitelji da se pridruže.
- Pružanje neformalnih poduka jezika za migrantske obitelji.

Obiteljsko volontiranje izvrstan je način uključivanja ranjivijih volontera koji su u opasnosti od socijalne izolacije. Mogu volontirati s članom svoje obitelji što im daje sigurnost i podršku koja im je potrebna na početku.

SAVJET iz PILOTA - HRVATSKA

Organizacija događanja

- Organizacija štanda na festivalu, blagdanskom događaju, konferenciji, maratonu ili bilo kojim drugim događanjima. Bilo da se radi o prezentacijskom štandu vezanom uz vašu organizaciju, info točki, foto štandu ili točki za okrijepu, štandu za prodaju robe, članovi obitelji mogli bi podijeliti zadatke pozivanja i informiranja javnosti, uređenja ili čak dizajniranja štanda, brigu o vodi, grickalicama ili materijalu, u smjenama ili zajedno.
- Organiziranje obilazaka nacionalnih parkova, botaničkih vrtova, muzeja ili gradova.

Idealna aktivnost trebala bi imati ove osobine s obzirom na specifičnosti obiteljskog volontiranja:

- Trebala bi podrazumijevati **širok spektar vještina**, počevši od najosnovnijih. Trebala bi sadržavati nešto što je zaista lako naučiti i napraviti, ali i nekoliko složenijih zadataka, tako da svatko može volontirati u nekoj izazovnoj aktivnosti.
- Zadaci moraju biti **sigurni** za sve uključene, baš kao i u bilo kojoj drugoj volonterskoj aktivnosti. U slučaju obiteljskog volontiranja, ako razmišljate o uključivanju više djece, trebali biste planirati dodatni nadzor i praćenje.
- **Razinu uključenosti** svakako treba uzeti u obzir. Povremene je akcije možda lakše organizirati nego dugoročni angažman. Ako se aktivnost odvija u jednom danu ili jednom vikendu, lakše će se dogovoriti sudjelovanje obitelji. To ne znači da obitelj također ne može redovito volontirati, no možda će im biti teže započeti na taj način.
- **Fleksibilnost** je također vrlo važna. Ako možete, planirajte aktivnosti koje se mogu provoditi u različito vrijeme ili čak na različitim mjestima. Mogla bi postojati mogućnost da obitelj učini nešto za vaše korisnike iz udobnosti vlastitog doma.
- Trebalo bi uključivati i jasno komunicirati **učenje** koje se istovremeno odvija. Bez obzira hoće li sudionici razviti više vještina građanskog angažmana ili drugih vještina specifičnijih za neku aktivnost, učenje se događa, a obitelj bi toga trebala biti svjesna i slaviti tu mogućnost.

Za više primjera i provedenih aktivnosti pozivamo vas da provjerite [Abecedu obiteljskog volontiranja praktični priručnik za trenere i organizatore volontiranja](#).

Pitaj! Istraživanja pokazuju da mnogi ljudi (do 8% stanovništva u Norveškoj, na primjer) ne volontiraju jer ih nitko nije pitao.

SAVJET iz PILOTA - NORVEŠKA

Zadatak uparivanja cijele obitelji s najprikladnijom aktivnošću u početku se može činiti zastrašujućim, ali možemo vidjeti da postoji bezbroj aktivnosti koje mogu pretvoriti priliku za volontiranje u priliku za obiteljsko volontiranje, čak i bez drastičnog mijenjanja načina funkcioniranja organizacije.

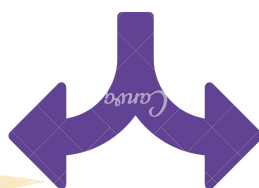
Priprema organizacije za dobrodošlicu obiteljima volontera - na što obratiti pažnju

Vjerujemo da postoje dva pristupa uključivanju obiteljskog volontiranja u aktivnosti vaše organizacije:

Započeti s malim - to znači početi od onoga što već radite i jednostavno prilagoditi neke aktivnosti tako da u vašu volontersku aktivnost uključite jednu ili dvije obitelji.

Ovaj je pristup izvrstan ako vam se sviđa ideja, ali trenutno nemate resursa za pokretanje potpuno novog programa.

Čak i ako uključite nekoliko obitelji, možete početi graditi iskustvo i provjeriti odgovara li program obiteljskog volontiranja vašoj organizaciji, vrijedi li ga pilotirati i usvojiti.

Dizajnirati POV od početka - to znači dizajnirati i planirati potpuno novi program ili projekt koji uključuje članove obitelji kao volontere.

Postupak je sličan dizajniranju i pokretanju bilo kojeg novog projekta, za koji svi znamo da treba određena sredstva. Međutim, mogao bi donijeti i veće nagrade.

Ovaj pristup je za vas ako već znate da će se obiteljsko volontiranje uklopiti u vašu aktivnost, imate na raspolaganju neke resurse ili čak tekući projekt koji bi dobro mogli nadopuniti članovi obitelji u ulozi volontera ili zaista smatrate da se isplati uložiti napor potreban za stvaranje ove nove aktivnosti.

Predstavite obiteljsko volontiranje kao uobičajenu volontersku aktivnost s dodatnim zaokretom. Predstavljanje obiteljskog volontiranja kao inovativne metode privlačenja volontera djeluje više obeshrabrujuće nego osnažujuće, koordinatori mogu smatrati da uključuje puno rada i novih metoda za implementaciju, dok se zapravo radi o volontiranju kakvo poznaju, ali s malim zaokretom.

Pilot activity in Romania

Budući da je drugi pristup složeniji, u daljnjim poglavljima usredotočit ćemo se na njega, predstavljajući korake i aspekte koje trebate uzeti u obzir.

Iako se radi o novoj vrsti aktivnosti ili programa za vašu organizaciju, obiteljsko volontiranje slijedi iste korake u dizajnu bilo kojeg drugog volonterskog programa:

- procjena unutarnjih i vanjskih potreba organizacije,
- razvijanje vizije što treba postići i jasan vremenski okvir,
- postavljanje jasnih, pametnih ciljeva (SMART ciljevi),
- zamišljanje aktivnosti koje vode ka postizanju postavljenih ciljeva,
- razvijanje uloga i odgovornosti članova tima i volontera,
- analiziranje razine uključenosti i odabir strukture programa,
- procjena rizika i poduzimanje mjera za njihovo rješavanje,
- sastavljanje proračuna,
- izrada komunikacijskog plana,
- planiranje mjerenja i procjene utjecaja.

Navodite razne primjere što može potaknuti organizacije i koordinate volontera da razviju različite programe ili aktivnosti obiteljskog volontiranja.

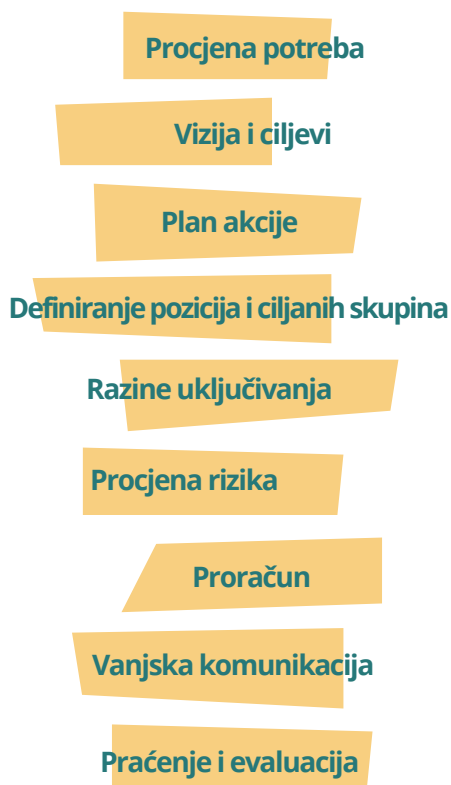
SAVJET iz PILOTA - RUMUNJSKA

Naravno, postoje neke specifičnosti POV-a i detaljno ćemo ih proći u sljedećim poglavljima. Nadamo se da će ovo biti korisno ako želite pokrenuti potpuno novi program, i/ili jednostavno razmišljate o uključivanju nekih obitelji u svoj volonterski tim i tražite savjete i trikove kako biste olakšali taj postupak. Bilo da program dizajnirate od početka ili samo donosite neke prilagodbe postojećih programa, dalje u priručniku ćete pronaći samo ono na što se trebate usredotočiti i uzeti u obzir.

Mnoge obitelji više privlači cilj za koji volontiraju, nego samo volontiranje, npr. volontiranje u društvenom vrtu kada sami nemaju vrt, kako bi na interaktivan način upoznali djecu s time odakle dolazi naša hrana. Znajući to, uvijek imajte na umu cilj, kako biste ga mogli naglasiti kada je potrebno.

SAVJET iz PILOTA - BELGIJA

3. Dizajn programa - uspostavljanje programa obiteljskog volontiranja

Uspostavljanje programa obiteljskog volontiranja postupak je koji slijedi iste korake kao i bilo koji drugi program, ali imajući u vidu neke specifičnosti obiteljskog volontiranja.

Nužno je započeti s procjenom potreba zajednice i organizacijskih potreba te razumijevanja konteksta u kojem želite djelovati, što je bolje moguće. Tada će vaš programski tim morati razviti viziju i jasne ciljeve za program obiteljskog volontiranja (POV), detaljno izraditi akcijski plan, definirati uloge i ciljnu skupinu, odlučiti o najprikladnijoj strukturi programa, predvidjeti rizike i pripremiti se odgovoriti na njih, osigurati programski proračun, osmisliti komunikacijski plan programa, kao i precizno odrediti metode praćenja i procjene koje će se koristiti za utvrđivanje utjecaja programa. Budući da obiteljsko volontiranje zamišljamo kao obrazovnu priliku, prilikom dizajniranja POV-a možda biste trebali uzeti u obzir i dimenziju učenja.

Ali krenimo od početka!

Procjena potreba

Proces procjene potreba od vitalne je važnosti za svakog koordinatora volontera, pa pretpostavimo da već imate popis od kojeg možete početi. Pozivamo vas da ponovno pregledate popis i provjerite sadrži li:

Potrebe kojima se bavi vaša organizacija. To su potrebe vaše ciljane skupine ili skupina, potrebe na koje organizacija odgovara svojim aktivnostima.

Interne potrebe organizacije: bilo da se radi o pomaganju pri promjeni mjesta ureda, uređenju prostora, izradi određenih materijala, promociji, prikupljanju financijskih sredstava, uređenju knjižnice ili čak obavljanju bilo kakvih administrativnih poslova ili organiziranja događaja, trebale bi biti na popisu.

Potrebe koje su uvijek na popisu želja (bilo vanjske ili unutarnje) - to su one koje se nikada ne čine hitnima ili prioritetima, ali znate da će pridonijeti vašim uslugama ili uspješnom funkcioniranju vašeg tima.

Preporučujemo da imate stvarni popis potreba, bilo na papiru ili u mrežnom dokumentu, čime ga je lako ažurirati i štedi vam puno vremena prilikom dizajniranja nove uloge. Provjerite svoj popis potreba i provjerite postoji li neki zadatak ili aktivnost koju bi mogla obaviti raznolika skupina članova obitelji.

Što gledate u ovom procesu procjene potreba, kada ste na samom početku svog programa obiteljskog volontiranja? Preporučujemo da pregled ne radite sami, već uključivanjem više članova tima s različitim perspektivama svoju analizu usmjerite na 3 različite dimenzije:

Potrebe zajednice - pregled izravnih korisnika vaše organizacije ili onih koji će to postati, njihovih problema, zahtjeva, nedostataka, potrebe za podrškom i načina na koji vi i volonteri možete odgovoriti na utvrđene potrebe - to će stvoriti okosnicu programskih aktivnosti te će dati informacije za odluku o tome ŠTO učiniti i KAKO postupati;

Organizacijske potrebe - analiziranje potreba za volonterima koje vaša organizacija ima na temelju svojih programa i projekata, dostupnih i neriješenih zadataka, trenutnog tima aktivnih volontera, konkretnih rezultata i planiranih ishoda - ovo će završiti s jasnim naznakama o tome koliko volontera trebate za ispunjavanje svojih ciljeva i kakvi će biti njihovi profili;

Infrastruktura za volontiranje: postoji li (financijska, materijalna ili neka druga) podrška za POV-e od strane lokalnih vlasti? Postoje li ograničenja koja treba uzeti u obzir i poštivati? Postavlja li Zakon o volonterstvu (ako je slučaj) određeni okvir tko može volontirati? Postoji li potreba formalnih ugovora, osiguranja itd.

Kad razmišljamo o potrebama zajednice koje moramo razmotriti u POV-u, zapravo ne moramo istražiti jednu, već dvije zajednice:

- > Onu koja prima podršku od volontera – korisnici;
- > Sami volonteri, odnosno obitelji uključene u obiteljsko volontiranje;

Za procjenu potreba korisnika možemo koristiti **klasične metode** kao što su:

- Izravno promatranje - posjećivanje zajednice, interakcija s njezinim članovima, po mogućnosti različite dobi i zanimanja, slušanje njihovih priča, potreba i briga.
- Razgovor s predstavnicima ili vođama u zajednici, kao što su socijalni radnici, javni službenici, svećenici, lokalni uzori koji žive u zajednici - svrha je upoznavanje njihovih različitih perspektiva i njihove percepcije o potrebama odabrane zajednice.
- Analiza dokumenata, izvještaja, statistika koje se bave problemima - potražite na internetu studije urađene na vašu odabranu temu, pokušajte prikupiti podatke i istraživačke podatke koji mogu podržati vašu intervenciju i opravdati potrebu da mobilizirate volontere kako bi pristupili određenoj potrebi u zajednici.
- Istražujući prethodne projekte, njihove rezultate i naučene lekcije, razgovarajući s drugim organizacijama ili institucijama koje su se dotakle problema s kojima ćemo se boriti, kako ne bismo ponovo izumili kotač, ali bismo identificirali područja koja donose dodanu vrijednost.

Što se tiče obitelji koje želimo privući u uzbudljive obiteljske volonterske aktivnosti, prije nego što ih pozovemo da volontiraju s nama, moramo razmotriti njihove potrebe. Iako možemo unaprijed pokušati planirati radne mehanizme i alate za obitelji koje volontiraju u našoj organizaciji, moramo biti svjesni da je svaka obitelj jedinstvena i ima svoje potrebe, želje, navike i motivaciju te vlastiti miks vještina.

Stoga ih moramo upoznati, kad god je to moguće, i pokušati procijeniti potrebe svake obitelji pojedinačno.

Usredotočite se na interese volontera. Važno je volontirati jer se i vi tako osjećate dobro. Istraživanja sugeriraju da su volonteri i sretniji i zdraviji.

SAVJET iz PILOTA - NORVEŠKA

To može biti kroz izravne razgovore s obiteljima koje pokazuju interes za volontiranje u vašoj organizaciji, a koje možete prilagoditi, tako da možete dobiti više informacija koje će vam poslužiti prilikom dizajniranja zadataka i rasporeda.

Također, možete pokušati uključiti odjeljak u prijavnici gdje članovi obitelji mogu navesti svoje sklonosti, ciljeve ili određene potrebe, a zatim se pobrinite da te podatke koristite prilikom dodjele određenih volonterskih pozicija.

Vizija i ciljevi

Da bi dobro funkcionirala i postigla rezultate, čak i u najtežim vremenima, svaka organizacija osim ljudskih, financijskih i materijalnih resursa treba i snagu koja će ju pokretati - VIZIJU. Isto vrijedi i za bilo koji program, posebno onaj čiji je cilj generiranje održivih rezultata u zajednici i unutar ciljne skupine.

Dakle, kada dođe vrijeme da vaš tim utvrdi viziju svog POV-a, počnite razmišljati o tome zašto se volontiranje i obitelji dobro slažu i funkcioniraju dobro - kako se osjećate kao organizacija i kao pojedinci koji rade u organizaciji kada zamišljate obitelji uspješnima u svojim volonterskim aktivnostima, zadovoljne rezultatima i zajednički provedenim vremenom. Zatim pokušajte povezati ove razloge s korisnicima vašeg programa, bilo da su to djeca, starije osobe, ranjive osobe, životinje ili okoliš. Kako vidite povezanost obiteljskog volontiranja s onim čime se bavite? Nakon što je ova slika dobro skicirana, pokušajte pronaći prave riječi za nju i dalje o njoj govorite, podijelite sa zajednicom, tako da je i drugi mogu prihvatiti i zainteresirati se.

Ovo je možda prvi put da namjerno uključujete članove obitelji kao volontere u svoj program, pa će jedan od jasnih ciljeva programa biti angažiranje obitelji i pružanje mogućnosti članovima obitelji da zajedno volontiraju. Kada se obvezujete na obiteljsko volontiranje, "pobrinite se da svi u vašoj organizaciji - uključujući članove odbora, osoblje i druge volontere- razumiju važnost i koristi angažiranja obitelji." [13].

Ostali ciljevi ovisit će o specifičnosti vašeg programa, potrebama zajednice koje ste prethodno identificirali, kapacitetu organizacije i dostupnoj volonterskoj infrastrukturi.

U modernim vremenima kada se obitelji susreću s nedostatkom vremena koje bi provodili zajedno, obiteljsko volontiranje može biti savršen način da učinite nešto korisno za zajednicu i zblížite obitelji.

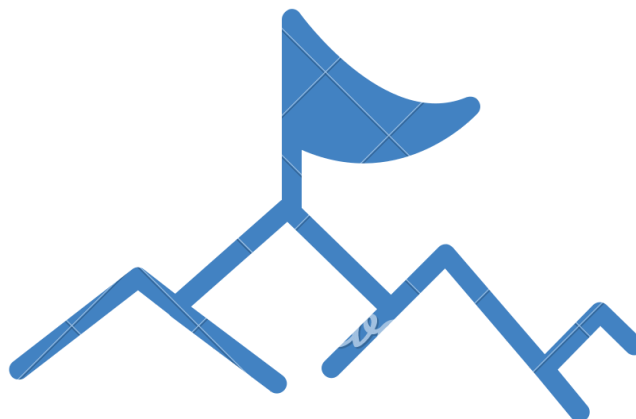
SAVJET iz PILOTA - HRVATSKA

Obiteljsko volontiranje može dati novu perspektivu i ulogu organizatorima volontiranja: povezuju i uključuju obitelji.

SAVJET iz PILOTA - HRVATSKA

Možete odlučiti ciljati na određeni broj volontera članova obitelji koje biste željeli uključiti u sljedećih 6 ili 12 mjeseci u volontiranje ili na određeni broj obitelji koji prisustvuju vašim godišnjim volonterskim akcijama ili događanjima.

Akcijski plan

Sad kad imate viziju i jasno zadane ciljeve, znate "odredište" svog programa, vrijeme je da osmislite najbolji put koji će vas tamo odvesti - drugim riječima, vrijeme je za razmišljanje o aktivnostima.

Vjerojatno već provodite aktivnosti koje uključuju volontere, pa se nećemo pretvarati da smo otkrili toplu vodu. Međutim, željeli bismo vam predložiti još jedan alat za osmišljavanje vaših aktivnosti za koji vjerujemo da je najprikladniji za programe obiteljskog volontiranja.

Neka bude jednostavno. Većina organizacija ima puno posla za obaviti u kratkom vremenu. Fokus bi trebao biti na aktivnosti, volonterima i korisnicima, a ne na metodi i izvještavanju.

SAVJET iz PILOTA - NORVEŠKA

Vizija	
Ciljevi	
Aktivnosti	Glavne aktivnosti
	Podržavajuće aktivnosti
	Aktivnosti učenja

Glavne aktivnosti su one koje vam pomažu da izravno postignete svoje ciljeve. Aktivnosti bi mogle biti: kuhanje 500 obroka svaki tjedan, obrezivanje drveća u nacionalnom parku, skupljanje smeća iz šume, sadnja i briga o zajedničkom, urbanom vrtu, edukativne aktivnosti za djecu, druženje sa starijim osobama, obnova zgrade, itd. To su aktivnosti koje nam prve padnu na pamet, u svakom programu kojeg osmišljavamo.

Podržavajuće aktivnosti iako se izravno ne bave ciljem, svakako su potrebne i dodaju mu vrijednost.

Na primjer, mogli biste imati tim odgovoran za komunikacijske aktivnosti. Mogu fotografirati, snimati, intervjuirati ostale volontere i kreirati komunikacijske materijale o vašem POV-u. U slučaju da cijeli dan provodite na otvorenom, ili čak nekoliko dana na udaljenom mjestu, možete imati timove zadužene za kuhanje/pripremu jela za sve volontere ili one koji su zaduženi za dizanje morala i aktivnosti u slobodno vrijeme.

Mogao bi postojati tim volontera koji vam pomaže u procesu praćenja i dokumentiranja ili tim zadužen za logistiku, nadzor i organiziranje potrebnih materijala. Još jedna od aktivnosti podrške mogla bi biti istraživanje teme i održavanje prezentacije kako bi se cijeli volonterski tim informirao o razlozima zbog kojih je vaš program važan za zajednicu.

Neke se podržavajuće aktivnosti mogu dogoditi odvojeno od glavnih aktivnosti, poput prikupljanja financijskih sredstava za program, predstavljanja programa u medijima, partnerima, lokalnim vlastima ili na drugim relevantnim skupovima.

Limit za ove podržavajuće aktivnosti je ograničenje mašte i kapaciteta vašeg tima. Sve dok su aktivnosti povezane i podržavaju glavnu aktivnost, mogu samo obogatiti vaš program.

Želimo vas potaknuti da razmislite i također nabrojite ove aktivnosti. Na taj način, kad dođete do točke uključivanja obitelji, imate puno više mogućnosti koje im možete ponuditi i veće šanse da udovoljite njihovim potrebama, vještinama i interesima. Možete im ponuditi da budu dio glavnih aktivnosti, podržavajućih aktivnosti ili u kombinaciji dva navedena.

Aktivnosti učenja možemo promatati kao dio podržavajućih aktivnosti, ali kao što ste mogli vidjeti ranije, izuzetno su važne u POV-u i možda vam nisu dovoljno poznate da biste ih planirali. Ne ulazeći u teoriju obrazovanja, kao voditelji programa možete planirati dvije vrste aktivnosti učenja: „sadhja sjemena“ ili pružanje ulaznih podataka i „ubiranje plodova“ ili potvrđivanje učenja.

Aktivnosti u kojima nudite ulazne informacije mogu biti:

- dijeljenje misije vaše organizacije s novim volonterima,
- dijeljenje vašeg načina rada s volonterima,
- osposobljavanje volontera o tome kako raditi određenu aktivnost (kako raditi s određenim alatima ili materijalima),
- pružanje informacija volonterima o srodnim temama (klimatske promjene, recikliranje, status siromaštva, nejednakosti, obrazovanje, mentalno zdravlje, zagovaranje, upravljanje timovima, kulturna baština, aktivno građanstvo, itd.),
- organiziranje vlastitih, manjih "TED" razgovora i radionica među volonterima.

Neke od ovih aktivnosti planirat ćete od početka, ali kad upoznate svoje volontere i njihove interese, možete organizirati takve trenutke prilagođene baš njima. To za vas ne mora značiti dodatni posao, jer možete pozvati nekoga od njih da iznese određenu temu ili čak pozvati vanjskog gosta na razgovor.

Budite što fleksibilniji. Bez procesa prijave i idealno, slobodnog termina kada obitelji mogu navratiti, kad god je to prikladno, vaša će aktivnost biti lakše dostupna obiteljima, a one će cijeniti tu fleksibilnost.

SAVJET iz PILOTA - NJEMAČKA

Aktivnosti posvećene vrednovanju **učenja ili aktivnosti refleksije** su one koje pomažu vašim volonterima da postanu svjesni i formuliraju nove informacije koje su stekli, vještine koje su razvili, pa čak i to kako su se njihovi stavovi promijenili u odnosu na određenu temu.

Korištenje karata, kockica s pričama, drugih predmeta ili metoda čini reflektiranje ugodnim, čak zabavnim i pomaže volonterima da govore i o osjetljivijim temama, pa vas potičemo da ih istražite sa svojim volonterskim timovima.

Refleksija ne mora uvijek biti dug i dubok proces kopanja. Ponekad, kad iskustva nisu toliko složena, može se izvesti u kratkoj verziji jednostavnog odgovora na pitanje „Što smo danas naučili?“.

U slučaju da niste navikli organizirati aktivnosti refleksije, evo nekoliko ideja o tome kada bi se one mogle i trebale dogoditi:

- na kraju dana,
- na kraju aktivnosti obuke,
- nakon intenzivnije volonterske aktivnosti,
- pri postizanju prekretnice u programu,
- nakon nastanka na prepreku,,
- na kraju razdoblja volontiranja volontera ili obitelji volontera.

Za više **detalja o refleksiji** i povezanom procesu vrednovanja znanja i kompetencija stečenih tijekom volontiranja, pogledajte poglavlje 4.

Kada uključujete vrlo malu djecu, svakako planirajte dodatno vrijeme za sve.
SAVJET iz PILOTA - BELGIJA

Naravno, za svaku od aktivnosti trebat ćete odrediti vremenski okvir, odgovorne članove osoblja ili volontere, potrebne materijale i proračun baš kao u svakom programu koji vodite. Na kraju će vaš plan djelovanja izgledati otprilike ovako:

Vizija					
Ciljevi					
Aktivnosti	Glavne aktivnosti	Zadaci	Tko je odgovoran	Vremenski okvir	Potrebni resursi
	Podržavajuće aktivnosti	Zadaci	Tko je odgovoran	Vremenski okvir	Potrebni resursi
	Aktivnosti učenja	Zadaci	Tko je odgovoran	Vremenski okvir	Potrebni resursi

Uvijek je korisno imati plan B u slučaju da se obitelj ne pojavi.
SAVJET iz PILOTA - RUMUNJSKA

Za kvalitetan program obiteljskog volontiranja, sve ove vrste aktivnosti, kao i one iz plana B, trebate planirati što detaljnije moguće, istovremeno imajući na umu da će za neke od njih odgovornost preuzeti vaši obiteljski volonteri.

Definiranje pozicija i ciljanih skupina

Stvorite najbolje grupne pozicije

Sada imate sve potrebne informacije - znate što planirate postići i kako - možete započeti s osmišljavanjem volonterskih pozicija za članove volonterskih obitelji. Trebali biste osigurati da svaka pozicija bude:

- **Smisljena** – pozicija koju ćete predložiti trebala bi jasno pridonijeti vašem cilju ili vašoj aktivnosti. Jedan od glavnih motivacijskih čimbenika ljudi koji se odluče za volontiranje jest raditi za nešto veće od njih samih. Čak i ako se neki od zadataka mogu smatrati sporednima ili manjeg značaja, svakako predstavite vezu koju oni imaju s donošenjem promjena u vašoj zajednici ili kod vaše korisničke skupine.
- **Prikladna** za dob, vještine i raspoloživost volontera. To ne znači da volonterima ne možete pomoću stjecanju novih vještina, uostalom, učenje je velik dio volontiranja, kao i veliki motivator za neke uključene osobe. U slučaju da planirate uključiti članove obitelji značajno različitih dobnih skupina, u nastavku ćete pronaći neke osobine različitih generacija i nekoliko savjeta kako ih najbolje uključiti.
- **Uzbudljiva za vaše potencijalne volontere** - različita dob donosi različite interese i karakteristike. Svakako saznajte što traže vaši volonteri i imate li im što za ponuditi.
- Uključuje **motivaciju za obitelj kao grupu**: prenošenje vrijednosti na sljedeću generaciju, zajedničko kvalitetno provođenje slobodnog vremena, zajedničko učenje, podizanje samopoštovanja i samopouzdanja mladih - to su potencijalne dobrobiti uključivanja obitelji kojih bi volonteri trebali biti svjesni.
- **Jasno opisana** - jasnoća od samog početka vrlo je važna, čak i od trenutka kada volonteri naiđu na priliku koju im pružate. Ako im date do znanja što točno mogu očekivati i pomognete im dobiti potpunu sliku / dojam svoje buduće aktivnosti, povećavaju se šanse prihvaćanja vašeg poziva.

Obiteljsko volontiranje dolazi s novim uzbudljivim načinom stvaranja učinka - uključivanjem ljudi različitih generacija. Iako ste vjerojatno navikli dizajnirati volonterske pozicije koje su smislene, motivirajuće i jasno opisane, ako su vaši volonteri do sada uglavnom bili iste dobne skupine, obitelj s članovima različite dobi mogla bi predstavljati neke poteškoće.

Nekima će trebati više smjernica, a nekima će trebati više prostora za preuzimanjem vodstva ili neovisnosti u svojim aktivnostima. Važno je da se svaki volonter osjeća kao da može dati svoj doprinos, ali zasigurno neće biti motiviran istim čimbenicima. To koordinatorima volontera ostavlja intrigantno, ali zadovoljavajuće novo područje za istraživanje - pristup volonterima na temelju njihove specifične dobi i interesa.

U nastavku pokušavamo dati kratki uvid u posebnosti različitih generacija, kako su primijetili oni koji se bave ovom temom.

Uvid vam može biti koristan u nekim slučajevima, ali sigurno se ne radi o pravilu u svim slučajevima. Ipak, može biti od pomoći nekim koordinatorima volontera u početnom razlikovanju pristupa kada rade u programima obiteljskog volontiranja.

Međugeneracijska suradnja je uistinu inspirativna i potpuno je vrijedna truda!

SAVJET od PILOTA - RUMUNJSKA

Dio pojedinosti o stavovima ili preferencijama ovih generacija preuzet je iz studija koje se odnose na tržište rada. Unatoč tome, vjerujemo da se ove potrebe i tendencije primjenjuju i na način na koji bi se ove generacije ponašale u volonterskom okruženju, obzirom na činjenicu da su stilovi rada, motivacijske strukture i poticaji slični. Pozivamo vas da ih istražite!

Generacija Z - rođena 1997. - nije postavljena krajnja točka

Generacija Z prva je generacija koja ne zna kako svijet izgleda bez interneta - razvijaju međuljudske odnose kroz tehnologiju i duboko su zaokupljeni društvenim mrežama.

Prema studijama, generacija Z usredotočena je na humanitarnost i altruistična uvjerenja - oni "žele zadovoljavajući i ispunjen profesionalni život" i odabiru volontirati "kako bi stekli relevantna znanja i vještine za usavršavanje budućih ciljeva u karijeri" [1].

Based on these findings, here are some tips and tricks volunteer coordinators can have in mind in order to motivate Gen Z volunteers and ensure a successful collaboration:

- Volontiranje može biti sjajan prostor za mlade da bi shvatili što im se sviđa i u čemu mogu postati dobri. Predstavljanje volontiranja kao konteksta koji im može pomoći da se otkriju, načinom na koji mogu eksperimentirati i igrati se s različitim zadacima, može biti ključni aspekt u privlačenju ove generacije.
- Učenje igra veliku ulogu za ovu generaciju. Organizacije bi to također trebale uzeti u obzir kad rade s njima. Nudeći im nove mogućnosti učenja može ih približiti misiji organizacije i poboljšati njihovo sudjelovanje. Postoje studije koje su čak pokazale da stjecanje profesionalnih vještina i učenje mogu biti važnije za ovu generaciju od altruizma ili želje da pomognu drugima.
- Volonteri generacije Z zahtijevaju prisniji i osobniji odnos s autoritetima u svom životu - prema ljudima koji su viši u hijerarhiji vole se ponašati kao prema svojim prijateljima i bolje će reagirati na koordinate volontera koji ih pokušavaju upoznati na osobnoj razini. Za razliku od drugih generacija, vjerojatnije je da će otkriti osobne podatke kao način stvaranja bližih odnosa, izgradnja tih odnosa im je važna [14].

- Novo je uzbudljivo! Pogotovo kada su zadaci u pitanju - vole dobar izazov i ne vole da im je dosadno, pa se organizacije ne smiju bojati dopustiti generaciji Z da eksperimentira s različitim načinima doprinosa krajnjem cilju projekta. Studije su također utvrdile da "generacija Z može istovremeno obavljati nekoliko zadataka i bez gubitka kvalitete", tako da u pripremi projekta za njih, koordinatori mogu odabrati davanje prioriteta multitaskingu i raznolikosti. [25].
- Više vole vizualni sadržaj nego dokumente. Kako bi im privukli pozornost, koordinatori će možda trebati prikazati podatke u grafičkom obliku ili u obliku prezentacije, posebno tijekom uvodnog razdoblja - to će privući njihovu pažnju [10]. Pazite i na to gdje komunicirate s njima! Iako su dosta u kontaktu s tehnologijom, više vole komunikaciju licem u lice od digitalne [15].
- Stvarno vole povratne informacije - zato se nemojte sramiti nuditi im prijedloge za poboljšanje njihovih aktivnosti. Ipak, "odrasli su u digitalnom okruženju punom povratnih informacija u stvarnom vremenu (lajkovi, komentari, dijeljenja itd.)". Radije žele dobivati češće povratne informacije, kratke i na licu mjesta, nego vrlo razrađene recenzije svojih aktivnosti, za koje treba više vremena [12].

Milenijalci - rođeni 1981. - 1996. (ponekad navedeni kao 1980. - 2000.)

Milenijska generacija "odrastala je u doba neviđenog prosperiteta - i neviđenih pritisaka" (Howe & Strauss, 2000., str. 7).

TAutori su identificirali sedam ključnih osobina Milenijalaca: posebni, zaštićeni, samopouzdana, usmjereni na tim, konvencionalni, pod pritiskom i usmjereni na postignuće. Milenijalci "očekuju poštovanje, individualiziranu pažnju i brz odgovor na bilo koji problem koji uoče" [21]. Milenijalci volontiraju zbog samopoboljšanja, kako osobnog tako i profesionalnog, a organizacije koje prepoznaju taj njihov dio i poštuju ga, mogu puno dobiti.

- Prema gornjoj studiji, milenijalci se "vole identificirati i udruživati s različitim organizacijama, ljudima, mjestima". Udruge im pomažu izgraditi sliku o sebi i jačati osjećaj samosvijesti, nudeći im status, pa čak i prestiž. Milenijalce mogu nadahnuti organizacije koje imaju snažnu misiju ili snažan društveni status. Uključujući ih, organizacije mogu istaknuti svoje organizacijske vrijednosti i tražiti sličnosti s budućim volonterima - to će nadahnuti milenijalce na akciju i potaknuti osjećaj da su pronašli pravo mjesto za uključivanje.
- Pokažite im utjecaj! Milenijalci su osjetljivi na to kad vide što njihov rad može proizvesti - "videći utjecaj svog vremena i talenta, potvrđuju svoju predanost volontiranju". Koordinator volontera mogu ih motivirati povremeno im govoreći kako je njihov doprinos pomogao korisnicima ili kako njihova volja za volontiranjem mijenja zajednicu. Ne zaboravite ovoj mješavini dodati mogućnosti za rast - milenijalci cijene znanje i mogućnost stjecanja novih vještina što ih čini spremnijima na volontiranje [19].

- Žele fleksibilnost i imaju snažnu želju za napretkom - cijenit će okruženje u kojima se osjećaju kao da se njihova uloga može razvijati i rasti, vodeći ih do veće spoznaje o sebi i da se uhvate u koštac s nekim novim izazovima. Također vole vidjeti širu sliku, a koordinatori volontera trebali bi im pokazati kako se njihova pozicija uklapa u tu veću viziju i ne bi se trebali bojati dati im odgovornost i osnažiti ih - povjerenje također igra veliku ulogu u održavanju motivacije [7].
- Pustite ih da eksperimentiraju i dolaze do kreativnih ideja, vole inovativna rješenja! Ako svoj POV želite osmišljavati uz pomoć volontera, milenijalci bi vjerojatno bili više nego sretni sudjelovati u procesu – ovo će im pomoći predstaviti svoje kreativne ideje izvan "kutije", kao i pri dobivanju šire slike za kojom žude. Potkrijepite njihovo pozitivno ponašanje povremeno, prepoznavajući njihov doprinos i cijeneći njihovu prisutnost. Učinit će čuda za njih!
- Dajući im zadatke, koordinatori volontera trebaju postaviti jasna očekivanja - budite pažljivi oko toga, posebno u razdoblju uvođenja u volonterski angažman. Recite im što trebate od njih i kada, ali pobrinite se da usput ponudite i neka iznenađenja, pogotovo ako se uključe u srednjoročno ili dugoročno volontiranje - u svom poslu vole raznolikost. Povratne informacije tijekom volontiranja također su važne - "česte povratne informacije pomažu milenijalcima da ostanu pri svojim ciljevima i rješavaju probleme kad se pojave." Koordinator volontera mogu često pružati povratne informacije, što čini da se milenijalci osjećaju prepoznatima i pomažu im da postanu učinkovitiji [18].

Generacija X - rođeni 1965. - 1980. (ponekad navedeni kao 1965. - 1979.)

Generacija X odrasla je u drugačijem svijetu od njihovih roditelja te baka i djedova - bili su prva generacija u kojoj "nije bilo rijetko da su ih odgojila dva zaposlena roditelja". Neovisni su, poduzetničkog duha i imaju sve više vremena za dati [5].

Za razliku od svojih roditelja, "baby boomer-a", oni uspjeh ne povezuju s usponom u hijerarhiji radnog mjesta, Generacija X "više cijeni vještine od dugih sati", tražeći potvrdu i zadovoljstvo u smislenom trudu, umjesto tradicionalnim oznakama prestiža. [3].

- Jedna riječ - fleksibilnost! Generacija X obično ima puno obaveza, pa duboko cijene fleksibilnost kad je u pitanju volontiranje - "trebaju im volonterski programi kako bi učinkovito iskoristili svoje vrijeme, uz personalizirano iskustvo i fleksibilne rasporede." To ne znači da ih utjecaj volontiranja neće pokrenuti - upravo suprotno! Kao i milenijalci, vole vidjeti smisao u svom radu. Prilikom postavljanja programa volontiranja, ako odlučite surađivati s generacijom X, obavezno provjerite njihove potrebe i imajte različite opcije - mogli bi savršeno odgovarati tipu volontiranja koje uključuje dežuranje ili u sezonskim mogućnostima volontiranja [5].
- Ali, kako im izgleda idealno okruženje? Cijene neformalne postavke i cijene neprekidan pristup informacijama i vodstvu - nemojte ih tjerati da se bave krutim hijerarhijskim strukturama i pobrinite se da imaju jasan put do nekoga tko je nadležan [3].

- Manje nadzora, više autonomije! Iako autonomija može biti motivacija za sve ove generacije, dokazano je da je generacija X najviše cijeni! Stvarno ne vole mikroupravljanje i potreban im je njihov prostor kada je riječ o provedbi zadataka. Pobrinite se da im se zadaci uvijek jasno komuniciraju! Odvojite vrijeme da odgovorite na sva njihova pitanja, žele prikupiti sve informacije prije nego što započnu, ali najvjerojatnije će razviti vlastiti plan za postizanje cilja kojeg ste dogovorili [11].
- Vole odraditi stvari - „očekuju trenutno zadovoljstvo i mogu biti frustrirani ako shvate da se trude, ali ne napreduju prema svojim ciljevima“. Ako su uključeni u srednjoročni ili dugoročni volonterski program, pobrinite se da ciljeve podijelite na kraće prekretnice kako biste stvorili zamah i pomogli im da vide rezultate tijekom cijelog trajanja aktivnosti u koju su uključeni [16].

Baby Boomers - rođeni 1946. - 1964 (ponekad navedeni kao 1943. - 1964.)

Baby boomeri "teže napornom radu i dugim satima, vrednujući neovisnost, cijeneći jasnoću i učinkovitost koja dolazi s organizacijskom hijerarhijom." [6].

Baby boomeri hvale suradničke, operativne timove. Ambiciozni su, usmjereni na ciljeve i posao. Učinak njihovog rada važan im je - žele biti dijelom promjene i žele biti učinkoviti. [5].

- Baby boomeri će se uključiti u volontiranje "kao sredstvo da ostanu aktivni, iskoriste svoje vještine i slijede interese za koje prije nisu imali vremena". Iako uživaju koristiti svoje vještine i znanja, skloniji su odabiru volonterskih pozicija koje se razlikuju od njihove profesionalne karijere. Mogu biti pravi resurs za organizaciju! Koordinatori volontera se moraju pobrinuti staviti ih na pozicije koje će im dati prostor kako biza „dali značajan doprinos u ograničenom vremenu“ [26].
- Sljedeći važan čimbenik u zapošljavanju i radu s njima jest kako ih organizacija doživljava. Ne reagiraju dobro na kampanje ili projekte koji stavljaju naglasak na njihov proces starenja - starije osobe, penzioneri, umirovljenici, seniori - riječi su koje treba izbjegavati. Umjesto toga, organizacije bi se trebale usredotočiti na njihovo životno iskustvo i sposobnost da budu primjer drugima, koristeći poruke koje ističu njihovu sposobnost volontiranja i dijeljenja njihove vrijedne mudrosti. Štoviše, „od boomera ne treba tražiti da volontiraju; od njih bi se trebalo tražiti da primijene svoje vještine na određeni zadatak kako bi udovoljili potrebama zajednice [26].
- Ova generacija cijeni fleksibilnost - pogotovo jer više pazi na svoje vrijeme. Aktivnosti koje pružaju mogućnost volontiranja s obiteljima svidjet će im se, posebno u društvima u kojima je volontiranje odraslih i starijih već postalo uobičajeno! Oni također cijene širi raspon mogućnosti volontiranja između kojih mogu birati - to im daje priliku da odaberu pozicije koje najbolje odgovaraju njihovim vještinama [26].

- Ne vole se osjećati zamjenjivima, pa koordinatori volontera moraju priznati njihov rad i prepoznati njihovu vrijednost. Baby boomeri mogu biti izvrsni u ulogama mentorstva i pružanja podrške mlađim generacijama - to može biti izvrsno za POV-e koji su usredotočeni na povremene sastanke s mladima iz teških okruženja ili na pružanje savjeta određenim ciljanim skupinama koje se u životu suočavaju s nedaćama [26].
- Vrlo dobro reagiraju na zahvale i priznanja - motivira ih da se još više uključe! Javno priznanje također im može biti važno. Koordinator volontera mogu uspostaviti aktivnosti poput "Volontera tjedna", kako bi se priznao naporan rad njihovih volontera Baby boomer-a. Vole i malo natjecanja, pa bi im sustavi gamifikacije (igre i zabave) vjerojatno učinili čuda! [4]

Puno je informacija na ovu temu, nadamo se da će vam sažetak koji smo sastavili pomoći da se lakše i zanimljivije krećete u međugeneracijskim programima obiteljskog volontiranja kako biste maksimalno angažirali svakog volontera i njihov jedinstveni skup vještina i pogleda na život!

**Okupite dovoljno ljudi da čuvaju djecu.
Ako nemate dovoljno osoblja, možda
možete uključiti volontere?**

SAVJET iz PILOTA - NJEMAČKA

Pozivamo vas da ove generacijske karakteristike doista koristite kao čiste smjernice, nakon što saznate točnu kombinaciju dobnih skupina u obiteljima koje će se pridružiti vašem POV-u. Zapravo bi moglo biti zabavno testirati ove tvrdnje i proučiti njihove ishode na stvarnim obiteljima!

Ne zaboravite uzeti u obzir i svoje kulturno podrijetlo, razinu razvijenosti zemlje ili regije u kojoj vodite svoje aktivnosti i opću percepciju javnosti o dobi, procesu starenja, odnosu među generacijama - sve je to duboko kulturološki ukorijenjeno što također može utjecati na to kako će se ove generacije ponašati i reagirati na društvenu ili građansku / socijalnu ili civilnu uključenost!

Razine uključivanja u obiteljsko volontiranje

Prije pokretanja novog volonterskog programa, morate odlučiti o razini uključenosti koju će određeni program zahtijevati kako od organizacije, tako i od budućih volontera - obitelji.

Organizacije mogu odabrati strukturiranje svojih aktivnosti pažljivim proučavanjem vlastitih organizacijskih kapaciteta, ali također mogu stvoriti volonterske programe gledajući vremensko zalaganje koje trebaju od obitelji. Naravno, utvrđivanje kako će na kraju izgledati volonterski program najvjerojatnije će biti spoj ovih dviju perspektiva.

Iako programi obiteljskog volontiranja zahtijevaju strukturu, organizacije ne bi trebale zaboraviti na fleksibilnost - izuzetno važan sastojak privlačenja i angažiranja obitelji.

Poticanje organizacija da svoje uobičajene aktivnosti prošire na članove obitelji svojih postojećih volontera, je bolje i lakše je prihvatiti.

SAVJET iz PILOTA - RUMUNJSKA

Razine uključivanja iz perspektive organizacija

Kako bismo vam pomogli u odabiru onoga što najbolje odgovara vašoj organizaciji, krenuli smo u istraživanje **razlika između kratkoročnih i dugoročnih POV-a**. Kada odlučujete o trajanju i učestalosti aktivnosti vašeg programa, trebete uzeti u obzir niz čimbenika:

- **Profil vaših potencijalnih volontera** - koja vrsta obitelji, odnosi među članovima, njihovi modeli ili sklonosti za provođenje slobodnog vremena, njihov interes za učenjem i razvijanjem novih vještina;
- **Potrebe zajednice** kojima ste se odlučili baviti - koliko su hitne i kakvu vrstu volonterskog doprinosa trebaju;
- **Sposobnost vašeg tima** da upravlja većom količinom volontera u kraćim aktivnostima ili pak s manje volontera na dulje vrijeme;
- **Fleksibilnost programa** i način na koji ste ga uspostavili – voljnost dopustiti jednokratne aktivnosti pomiješane sa stalnijim zadacima ili naprotiv, preferirajući jasan skup predvidivih zadataka koji su kontinuirani i mogu generirati vidljive rezultate, ali samo srednjoročno ili dugoročno;

Uzimajući u obzir sve ovo, vaš će izbor biti hoćete li započeti s kratkoročnim obiteljskim volonterskim aktivnostima, pilotiranjem različitih pristupa i međusobnim uspoređivanjem nekoliko pozicija i stilova ili ćete pokrenuti jasni i strukturirani dugoročni program, s eksplicitnim i jasnim volonterskim pozicijama, mnogo detaljnijim postupkom i tijekom cjelokupnog volonterskog iskustva te intenzivnim postupkom praćenja i evaluacije uključenosti volontera.

Kad kažemo **kratkotrajni POV**, mislimo na **povremene, fleksibilne ili mogućnosti volontiranja na poziv** (detaljno opisane u nastavku, s primjerima). Kad kažemo **dugoročni POV**, imamo na umu **stalne mogućnosti** ili čak one fleksibilne, ali koje se protežu u neodređenom vremenskom razdoblju.

Neovisno o izboru, vjerujemo da je korisno znati neke razlike između ova dva vremenska okvira, uzimajući u obzir nekoliko kriterija, kako biste mogli donijeti odluku.

Profil volontera

Kratkotrajni POV

We can aim to offer opportunities for engagement to a larger array of volunteers, including more vulnerable adults, or busy adults.

Istovremeno, u kratkoročnom volontiranju bit će lakše upravljati raznovrsnijim odnosima među članovima obitelji, a možemo uključiti čak i volontere koji obično žive daleko jedni od drugih, ali koji su slučajno nekoliko dana u godini zajedno (praznici, vrijeme godišnjih odmora).

Dugotrajni POV

U dugoročnim programima imat ćemo priliku surađivati s članovima obitelji koji su bliži jedni drugima, imaju aktivan zajednički život i žele činiti dobro u svakodnevnim interakcijama ili će se, naprotiv, obvezati na volontiranje zajedno kako bi poboljšali kvalitetu obiteljskog društva.

Volonteri koji odabiru dugoročne obveze obično su više aktivni u zajednici u kojoj volontiraju, znaju što se događa u njihovom susjedstvu i žele redovito biti dio rješenja problema i pridonositi njihovim poboljšanjima. Obično su to ljudi koji su ranije volontirali i imat će veću spremnost uključiti se i u neke druge projekte.

Troškovi i potrebni resursi

Kratkotrajni POV

Troškovi prijevoza za kratkoročne volonterske aktivnosti mogu biti veći ako se odvijaju izvan mjesta u kojem žive volonteri ili u kojem djeluje organizacija, na udaljenom području, rezervatu prirode ili drugim mjestima za koja treba organizirati prijevoz (a obitelji ne putuju vlastitim sredstvima).

Također, mogu postojati skuplji projekti u slučaju da je potrebno puno materijala, alata ili objekata (na primjer, obnova dnevnog centra, velika događanja, sadnja drveća itd.).

S druge strane, troškovi brige o djeci za kraće aktivnosti mogu manje biti potrebni ili organizacije mogu planirati volontere koji brinu o maloj djeci, što je lakše učiniti u jednodnevnom događaju nego na tjednoj bazi.

Dugotrajni POV

U dugoročnim, redovitim aktivnostima zasigurno ćete imati manje troškove (prijevoz, obroci, majice za veliki broj volontera na velikim događanjima), a vjerojatno će vam trebati više materijala, koji obično nisu skupi (na primjer, pribor za pisanje i kreativni materijali za umjetnost, za interakciju tijekom igre ili zabavne radionice za starije osobe, da nabrojimo samo neke).

Troškovi prijevoza volontera do mjesta mogu biti mali ili nikakvi, jer se obično takve stalne aktivnosti obavljaju u društvenim centrima ili mjestima u susjedstvu, blizu mjesta gdje žive obitelji i gdje mogu upasti kad imaju na raspolaganju 2 slobodna sata, kako bi pomogli (ovo vrijedi kad je volontiranje redovni dio njihovog svakodnevnog života i dobro poznaju organizaciju).

Volonteri koji pristanu sudjelovati u dugoročnom POV-u nemaju velik rizik od troškova čuvanja djece ili takvih nepredvidivih promjena u svom rasporedu.

Raspored

Kratkotrajni POV

Kod jednokratnih volonterskih aktivnosti ili aktivnosti na poziv, raspored je jasan i o njemu se obično ne može pregovarati, "uzmi ili ostavi" situacija. Volonteri koji traže kratkoročni angažman morat će točno znati kada su dostupni i koliko dugo.

Odluka u koje će doba volontirati bit će vrlo specifična jer imaju zauzete i ponekad nepredvidive obiteljske rasporede, komplicirajući vaš zadatak usklađivanjem raspoloživosti između posla, škole, sportskih i ostalih izvannastavnih aktivnosti, s vašim vlastitim potrebama i uobičajenim radnim vremenom vaše organizacije. Ako imate takve volontere koji i dalje žele volontirati kod vas, možete razmišljati o „aktivnostima koje nisu vremenski ovisne ili se mogu postići u fleksibilnom roku“ [13], čak i ako više obitelji pridonosi postizanju jednog rezultata, radeći samo dijelove aktivnosti.

Na primjer, „cjelodnevni događaj sadnje drveća mogao bi omogućiti obiteljima da navrate kad god imaju vremena. Alternativno, obitelj bi mogla preuzeti posao distribucije letaka po kvartu tijekom nekoliko dana ili tjedna.“ [13]

Dugotrajni POV

Ako su vam u ponudi zadaci koji se mogu obavljati kad god su volonteri na raspolaganju, koji nisu uvjetovani drugim vanjskim čimbenicima ili vremenskim pritiscima ili ako jednostavno imate aktivnosti koje se ponavljaju (poput organiziranja tjednog tečaja jezika ili književnog kluba), moći ćete privući dugoročne volontere.

Čak se i fleksibilne aktivnosti mogu održavati dulje vrijeme, ali vaša organizacija mora biti spremna za upravljanje različitim razinama uključenosti - ponekad većim brojem volontera, ponekad nedostatkom volontera - pa kad odaberete ovo, morate procijeniti rizik da ponekad nećete moći provesti aktivnosti određeni tjedan ili dan kada nisu osigurani volonteri. Dakle, trebaju vam rezervni planovi za takve slučajeve.

Dugoročni programi omogućit će vam da se dogovorite o rasporedu aktivnosti s volonterima, kako biste udovoljili njihovim potrebama, a da imate povjerenja da će se oni pojaviti i da možete računati na njih. Ovo je obično prikladnije za odane volontere, koji su se posvetili misiji vase organizacije i vašem programu i imaju malo varijacija u svom rasporedu, kako ne bi dolazilo do iznenadnih izostanaka.

Napor potreban za upravljanje

Kratkotrajni POV

Bit će potrebni intenzivniji naponi upravljanja kratkoročnim programima, a vašoj će organizaciji možda trebati više ljudi na terenu koji će koordinirati i voditi timove volonterskih obitelji - na primjer, na sportskom događaju ili bilo kojem drugom događaju s različitim postajama i aktivnostima gdje zadaci mogu biti vrlo različiti ili su ljudi fizički distancirani, što ih čini težim za koordinaciju.

Dugotrajni POV

U slučaju dugoročnih POV-a, koordinator volontera bit će puno usmjereniji na praćenje i općoj izgradnjikapaciteta volontera, lako dostupan, pružati povratne informacije ili samo osjetiti puls aktivnosti, pružati podršku kada je to potrebno i općenito se usredotočiti na pregled aktivnosti, procjenu zadovoljstva volontera, prilagođavanje programa potrebama volontera, ali imajući većinu vremena ulogu "iza kulisa", osnažujući volontere da samostalno upravljaju svojim zadacima i resursima.

Potencijal za učenje

Kratkotrajni POV

U kratkoročnim, povremenim ili čak volonterskim aktivnostima na poziv, potencijal za učenje nije tako velik. Te će aktivnosti općenito razviti sasvim osnovne sposobnosti, koje je teže prepoznati, a zatim prenijeti u stvarni život.

Postoje izuzeci jednokratnih aktivnosti kroz koje se zapravo mogu razviti vještine, čak i ako volonteri potroše samo nekoliko sati razvijajući ih - na primjer - obrezivanje drveća, sadnja cvijeća, stvaranje šaljivih kartica - sve se to može naučiti u samo jednom danu volontiranja.

Dugotrajni POV

S dugoročnim obvezama dolazi i mnogo veća šansa za dublje, održivo učenje. Potencijal za učenje u obiteljskim volonterskim aktivnostima vrlo je velik, kao što je također opisano u poglavlju 4. Kada znate da su članovi obitelji predani volontiranju, ostaju i vraćaju se, također možete planirati razne načine poboljšanja procesa učenja i učenja na višim kognitivnim razinama, uz mogućnost stvarnog razvoja transverzalnih kompetencija poput socijalnih kompetencija, digitalnih kompetencija ili inicijativnosti i poduzetnosti, da nabrojimo samo neke.

Te kompetencije stečene volontiranjem mogu se zatim procijeniti i potvrditi, podržavajući na taj način profesionalni razvoj volontera i prijenos učenja u njihov profesionalni život.

Utjecaj volontiranja

Kratkotrajni POV

U kratkoročnim aktivnostima, koje ukazuju na vrlo specifične jednokratne potrebe zajednice, ishodi su obično vrlo jasni i vrlo vidljivi.

Razina uzbuđenja na kraju kratkoročnih aktivnosti može biti vrlo visoka za cijelu skupinu volontera, uključujući i za organizaciju.

Mediji će biti zainteresiraniji za pisanje o ovoj vrsti aktivnosti, jer će rezultati govoriti sami za sebe i razumljivi su širokoj publici. Utjecaj može biti veći na volontera nego na zajednicu.

Također, kratkotrajni POV može biti privlačniji volonterima iz poslovnog sektora koji se žele uključiti s članovima svojih obitelji.

Dugotrajni POV

Kada volontere uključujete na održiv način, imate bazu volontera na koje se možete osloniti u više od samo nekoliko pojedinačnih aktivnosti, imate puno veće šanse da stvorite značajan utjecaj na korisnike, same volontere i njihovu obiteljsku dinamiku, povezanost susjedstva ili lokalne zajednice.

Imajući ovo na umu, možete jasno vidjeti prednosti privlačenja i zadržavanja obitelji volontera koji su predani ciljevima kojima ste posvećeni kao organizacija. Sve što ćete morati učiniti je planirati načine kako prepoznati utjecaj koji oni generiraju volontiranjem.

Ostvaren utjecaj mora se priznati i učiniti vidljivim!

Razine uključenosti iz perspektive obiteljskih volontera

Kao što je spomenuto, struktura volonterske aktivnosti također ovisi o vremenskom angažmanu koji se traži od obitelji - ova će odluka utjecati na strategiju programa i utjecati na njegovu provedbu. Kada je riječ o promatranju programa obiteljskog volontiranja iz ove perspektive, ovo su opcije koje je identificirao Volunteer Canada, a koje smo također ukratko gore spomenuli [9].

Sada ćemo ih razjasniti detaljnije:

→ Povremeno

Obitelji često imaju razne obveze. Organizacije mogu olakšati sudjelovanje nudeći razne opcije rasporeda volontiranja - to će pomoći obiteljima da pronađu najpovoljnije alternative za svoje rasporede. Odabir ove specifične strategije pružit će obiteljima priliku da eksperimentiraju s volontiranjem barem nekoliko puta godišnje, a može biti korisno posebno za vrijeme blagdana, godišnjih događaja ili posebnih događanja. Evo nekoliko primjera aktivnosti koje se mogu organizirati:

- Kuhanje blagdanskih obroka u socijalnoj samoposluzi,
- Izrada paketa za beskućnike (pokrivači, hrana, tople čarape, itd.),
- Izrada higijenskih paketa za bilo koju vrstu ranjivih korisnika,
- Umotavanje poklona za različite vrste korisnika (djeca iz udomiteljskih domova, obitelji s niskim primanjima, itd.)
- Jednokratni događaji, poput maratona, javnih sajмова, otvorenih galerija, itd.

→ Kratkoročno

Kratkoročni programi obiteljskog volontiranja pružaju obiteljima redovitu mogućnost volontiranja, ali u ograničenom vremenu. Na taj način obitelji mogu volontirati dulje vrijeme, ali su im zadaci rastegnuti na mjesec dana ili čak pola godine. Ova vrsta strukture može biti vrlo učinkovita, posebno za veće događaje, kao što su ljetni kampovi, gala zabave, prikupljanja financijskih sredstava slično. Glavna prednost je ta što organizacija radi s istim timom i ne mora ponovo uvoditi u procedure svakog volontera koji odluči volontirati. Kratkoročni programi volontiranja također su učinkovitiji za obitelji - mogu osmisliti vlastiti projekt, uvjete i aktivnosti. Ove vrste POV-a mogu uključivati:

Shvatite da je nekim obiteljima teško planirati unaprijed, posebno za aktivnosti na otvorenom koje ovise o vremenskim prilikama. Stoga budite spremni s više potencijalnih obitelji koje ćete uključiti ili zamjenskih volontera.

SAVJET iz PILOTA - BELGIJA

- Organiziranje obrazovnih događaja poput konferencija, kampova neformalnog obrazovanja, malih festivala,
- Priprema i održavanje zajedničkog vrta,
- Pomoć u lokalnom skloništu za životinje,
- Posjet lokalnom domu umirovljenika,
- Popravak ili izgradnja domova za one koji su u potrebi.

→ Na poziv

Volonterski programi na poziv korisni su za obitelji, ali i za organizacije. Ova vrsta volonterskog programa čini volontiranje pristupačnijim obiteljima, jer im daje mogućnost da posebno odaberu volonterske aktivnosti koje su kompatibilne s njihovim potrebama i često kompliciranim rasporedima. Korisno je za organizacije jer omogućuje popis redovitih volontera kada im je potrebna veća podrška u aktivnostima.

- Provođenje dana u čišćenju lokalnog parka ili obale ili jezera,
- Pomaganje organizaciji u razvrstavanju odjeće ili dokumenata,
- Prikupljanje donacija za različite ciljeve,
- Vožnja osoba s invaliditetom u obavljanju obaveza ili jednostavnim šetnjama,
- Savjetovanje vezano uz određene potrebe poput računovodstva, prava, tehnologije, itd.,
- Dostavljanje obroka u bolnice ili osobama s tjelesnim oštećenjima.

→ Fleksibilno

Ova opcija omogućuje obiteljskim volonterima rad po dosljednom tjednom ili mjesečnom rasporedu, ali se može prilagoditi preferencijama obitelji ili potrebama organizacije. Glavna je prednost što volontiranje može postati stabilni dio obiteljskog života, ali pruža i potrebnu fleksibilnost.

- Volontiranje u lokalnom zoološkom vrtu ili skloništu za životinje,
- Bojanje, obnavljanje ili čišćenje različitih lokacija u zajednici,
- Podrška mladima u potrazi za poslom ili drugim profesionalnim mogućnostima,
- Povremeno kuhanje ili dostavljanje proizvoda ili obroka ljudima u potrebi.

→ Kontinuirano

Ova opcija podržava obitelji koje redovito volontiraju, obično određenog dana ili u određenom vremenskom okviru. Idealno je za slučajeve u kojima organizacije ovise o volonterima za određene zadatke i u velikoj se mjeri oslanjaju na volontere tijekom određenih sati.

- Pružanje usluga vodiča u muzejima,
- Mentoriranje djece ili mladih,
- Provođenje vremena sa starijim osobama iz domova umirovljenika,
- Razgovor i čitanje pacijentima koji se oporavljaju u bolnicama.

Strukturiranje zadataka i aktivnosti u programu obiteljskog volontiranja može biti izazov za organizacije, ali uzimajući sve navedeno u obzir može otvoriti put za procvat kulture volontiranja u zajednici! Obiteljsko volontiranje može preusmjeriti način na koji volontiranje doživljavaju različite generacije i može na mnoštvo različitih načina biti nadahnjujuće za različite dobi i interese!

Online obiteljsko volontiranje

Pandemija COVID-19 promijenila je perspektivu prema online volontiranju, pokazujući svijetu da se drugima može pomoći čak i od kuće. Online volontiranje postiglo je brzi rast 2020. godine i organizacije koje su odlučile uložiti svoje vrijeme i energiju u ove vrste programa volontiranja imale su dobrobiti od te strateške odluke! Gledano sa stajališta programa obiteljskog volontiranja, online volontiranje ima brojne prednosti - može pružiti fleksibilnost obiteljima i može ponuditi nove, raznolike i uzbudljive načine uključivanja onima koji imaju poteškoće s kretanjem ili popunjen raspored.

Evo nekoliko ideja za opcije online volontiranja koje organizacije mogu pretvoriti u projekte obiteljskog volontiranja:

- Kampanje za prikupljanje financijskih sredstava koje se mogu provesti putem e-pošte, kanala na društvenim mrežama ili telefonom, u koje se može uključiti nekoliko članova obitelji. Prikupljanje sredstava može imati i netipične oblike - kreativne obitelji mogu slikati ili se upustiti u bilo koju drugu vrstu umjetnosti koja se nakon toga može staviti na prodaju na online aukcijama i prikupiti više resursa ili novca za određenu kampanju!
- Članovi obitelji također se mogu udružiti u stvaranju sadržaja koji podržava različite ciljeve! Zajedno mogu pronaći načine na koje poruka može biti privlačna različitim dobima.
- Prilagođavanje različitih izvora, poput knjiga, članaka ili podcastova čitanjem ili pisanjem kako bi bili dostupni osobama s oštećenjem vida ili sluha.
- Pletenje ili izrada različitih predmeta koji se mogu donirati ljudima u nevolji.
- Dijeljenje svojih talenata s drugima - pjevanje, joga, crtanje, sve se može naučiti, a obitelji mogu zajedno pripremati predavanja, zabavljajući se i postajući sve bolji u svojim hobijima!
- Mentorstvo djece ili drugih ljudi koji dolaze iz teškog okruženja također može biti prilika da se članovi obitelji osjećaju korisnima. Organizacije mogu čak imati sustav "telefonskog prijatelja" putem kojeg članovi obitelji mogu povremeno kontaktirati i razgovarati s usamljenim starijim ljudima ili bilo kojom drugom kategorijom korisnika koja bi mogla imati koristi od pažljivog, brižnog razgovora.
- Književni klubovi s različitim vrstama korisnika također mogu biti zabavni! Obitelji se mogu uključiti čitajući priče za djecu - može ih se snimiti i ponovo upotrijebiti.
- Izrada rukom napisanih kartica, zahvalnica, pozitivnih poruka i ohrabrujućih pisama za razne ljude koji se susreću s negativnim emocijama, izolacijom, depresijom, tugom, samoćom.
- Osmišljavanje internetskih kvizova, igara i zabavnih natjecanja - istraživanje informacija, generiranje zabavnih pitanja i priprema vizualnih materijala, kao i organiziranje večera i online sastanaka na kojima se igraju kvizovi i zagonetke (sa starijim osobama, mladima, ljudima u bolnicama ili karanteni, itd.).

Kako možda tek sada zaranjate u novo i uzbudljivo područje obiteljskog volontiranja, predlažemo da započnete s kratkoročnim aktivnostima kako biste mogli vježbati raditi s novom ciljanom skupinom volontera i njihovim jedinstvenim potrebama ili izazovima. Imat ćete priliku promatrati kako obitelji reagiraju, koje promjene trebate unijeti u svoj volonterski program, koje vještine trebaju razviti ili poboljšati vaši voditelji aktivnosti, kojim elementima dizajna programa treba posvetiti više pažnje. Istodobno, moći ćete brže vidjeti dobrobiti obiteljskog volontiranja, prikupiti rezultate i dojmove, nadograditi naučene lekcije i proširiti svoju intervenciju ili napraviti potrebne promjene.

Iako mnoge obitelji traže zabavno iskustvo na otvorenom, možda se pojave neki obiteljski timovi koji bi željeli surađivati na ne baš tipičnim projektima, koji bi se mogli zainteresirati za istraživački projekt, razvoj web stranice za lokalnu organizaciju ili organizaciju događanja u svrhu prikupljanja financijskih sredstava. Mogućnosti su bezbrojne! Ako je vaša organizacija dovoljno fleksibilna u planiranju POV-a, **pokušajte uključiti obitelji u planiranje programa i određenih zadataka**. Ako ne, pokušajte znati što više o svojim budućim volonterima, kako biste mogli što više prilagoditi prijedlog programa njihovim specifičnim potrebama i ograničenjima, posebno kada su u pitanju fleksibilne opcije rasporeda, raznolikost zadataka za različite članove obitelji ili želje da sudjeluju u donošenju odluka vezano uz aktivnosti koje pružate izravnim korisnicima.

Procjena rizika

Prilikom dizajniranja svog POV-a, također morate inicirati proces procjene rizika, razmišljajući o specifičnostima rada s članovima obitelji uključenih u volontiranje i o tome kako to može doprinijeti novim rizicima za vaše aktivnosti ili povećati vjerojatnost da će se neki rizici pojaviti.

Uvijek prebrojite volontere, iznenadili biste se kako je lako izgubiti volontera.

SAVJET iz PILOTA - IRSKA

U obiteljskom volontiranju uključivat ćete volontere različitih dobnih skupina i prvi će vam na pamet pasti zdravstveni rizici i odgovornosti. Stoga, prije nego što pozovete obitelji da se pridruže vašim aktivnostima, obratite se osiguravajućoj kući s kojom surađujete kako biste vidjeli kako se vaše osiguranje odnosi na volontere različitih dobnih skupina. Mogu postojati posebne police osiguranja koje pokrivaju aktivnosti vaših volontera koje namjeravate poduzeti - posebice kada volontiraju na otvorenom ili u fizičkim aktivnostima. Svakako pregledajte opcije koje pruža osiguranje, procijenite potencijalne rizike i obavijestite volontere o njihovim mogućnostima, upozoravajući ih na potencijalne opasnosti. U slučaju da osiguranje nije dostupno ili organizacija nije u stanju pokriti takvo osiguranje, svim svojim volonterima morate osigurati upute o zaštiti i sigurnosti kako bi se mogli svjesno posvetiti volonterskim zadacima i smanjiti rizik od ozljeda na najmanju moguću mjeru. Možete razmisliti i o tome da zamolite roditelje da potpišu odricanje od odgovornosti.

Drugi način upravljanja ovim rizikom je usredotočiti se na prilagođavanje uobičajenih aktivnosti s manjim rizikom kako bi se prilagodili interesima obiteljskim volonterima i postali organizacija prilagođenija uključivanju članova obitelji u volontiranje.

Ako dajete hranu ili grickalice, uvijek budite svjesni prehrambenih potreba i provjerite s roditeljima smiju li njihova djeca jesti ono što se nudi.

SAVJET iz PILOTA - IRSKA

Osim zdravstvenih rizika, u uključivanju članova obitelji u volontiranje mogu postojati i emocionalni rizici, jer se članovi obitelji međusobno poznaju i sa sobom mogu donijeti različita ponašanja, frustracije ili osjećaje koji pripadaju dinamici njihove obitelji i obiteljskih odnosa, što može izaći na vidjelo tijekom volonterskih aktivnosti.

Tinejdžeri se mogu željeti dokazati roditeljima ili braći i sestrama, supružnici mogu imati neriješene probleme koji mogu eskalirati tijekom volontiranja, posebno u vremenski zahtjevnim zadacima, stariji članovi obitelji mogu se osjećati zapostavljeno u provedbi zadataka ili da potrebna razina vještina ne odgovara njihovim vještinama.

Međutim, čak i s tako osjetljivim emocionalnim kontekstom, koji se može pojaviti u malom dijelu slučajeva, dobra vijest je da program obiteljskog volontiranja ako je dobro planiran, ima veliku sposobnost jačanja obiteljskih veza i smanjenja napetosti među članovima obitelji. Obiteljsko volontiranje omogućuje im provođenje kvalitetnog zajedničkog vremena, upoznavanja na jedan drugačiji način - kroz volonterske aktivnosti, omogućuje im vidjeti se u drugačijem svjetlu, dok rade nešto za druge.

Organizacije bi također trebale paziti na kapacitete volontera koje uključuju! Programi obiteljskog volontiranja prekrasan su način angažiranja ljudi svih dobrih skupina, ali to dolazi s odgovornošću - obratiti još više pozornosti na njihove potrebe! Ako odlučite raditi sa starijim osobama, pobrinite se da imate potpunu sliku o njihovom fizičkom stanju.

Osmislite aktivnosti koje neće ograničiti njihovo sudjelovanje ili biti fizički izazovne. Važno je da dobiju najprikladnije zadatke za svoje stanje i osjećaju kako mogu istinski pridonijeti, unatoč svim ograničenjima koje mogu imati.

U aktivnostima obiteljskog volontiranja na otvorenom, nosite vodootporne cipele s jakim prijanjanjem - i svakako obavijestite obiteljske volontere da dođu spremni.

SAVJET PILOTA - IRSKA

To će ih učiniti još uzbuđenijima i voljnijima za ponovno volontiranje kad se ukaže prilika, ali i pružiti im najbolje moguće volontersko iskustvo za početak!

Odjenite se toplo, zapamtite da se vrijeme može promijeniti tijekom dana. Tijekom dana uvijek možete skidati slojeve odjeće dok volontirate.

SAVJET PILOTA - IRSKA

Isti se princip odnosi na djecu ili bilo koje druge volontere s poteškoćama u kretanju ili invaliditetom - obiteljsko volontiranje doista ohrabruje organizacije da budu inkluzivne i fleksibilne u svom pristupu.

Morate stvoriti prostor za volontiranje koji će biti nadahnujući i sveobuhvatan za vaše buduće volontere! Tako ćete povećati njihovu spremnost da volontiraju u vašoj organizaciji i ojačati njihov osjećaj vraćanja zajednici i osjećaj nadahnuća pomaganjem drugima!

Pripazite na zakonodavni okvir u svojoj državi. Svaka država ima svoja pravila i propise u vezi s volontiranjem - pobrinite se da znate koja je odgovarajuća dob kako bi se mladi mogli uključiti u volonterske aktivnosti. Iako je u nekim zemljama možda legalno da djeca volontiraju ili dob volontiranja uopće nije regulirana, u drugim zemljama (poput Hrvatske) volonteri moraju imati najmanje 15 godina. Ukoliko želite uključiti djecu mlađu od 15 godina u volontiranje, odnosno u odgoj za volontiranje, pobrinite se da to svakako bude u skladu sa Zakonom o volonterstvu ili možda i u suradnji s odgojno-obrazovnom ustanovom.

Ne zaboravite na GDPR - Opću uredbu o zaštiti podataka! Europska unija ima jasna pravila u vezi s korištenjem podataka poput kontakt podataka ili fotografija. Dodajte odlomak o tome u ugovore o volontiranju ili prijavnice kako biste bili sigurni da imate pisanu suglasnost volontera svih dobnih skupina u vezi s korištenjem podataka - to može biti posebno važno ako odlučite koristiti fotografije s volonterskih aktivnosti! Sve što objavite online ili koristite kao promotivni materijal mora biti potkrijepljeno ugovorom/sporazumom/suglasnosti, tako da zaštitite volontere koji odaberu ne biti na fotografijama ili ne žele biti objavljeni online.

GDPR funkcionira u oba smjera - korisnici bi također trebali dati svoj pristanak u vezi s korištenjem njihovih osobnih podataka i fotografija. Budite posebno pažljivi ako radite s korisnicima u osjetljivim uvjetima - ne objavljujte ništa što bi ih prikazalo u pogrešnom svjetlu ili bi ih dovelo u neugodan položaj.

Ponesite sredstvo za dezinfekciju ruku, koristili smo ga prije dolaska Covida!

SAVJET PILOTA - IRSKA

Proračun

U neprofitnom sektoru svi se slažemo da nijedan volonterski program nije besplatan. Program obiteljskog volontiranja nije iznimka. Morate razmotriti i razraditi proračun potreban za pravilno funkcioniranje vašeg programa.

Evo popisa potencijalnih troškova na temelju složenosti programa kojeg dizajnirate. Možete naravno dodati i druge troškove, ovisno o specifičnostima aktivnosti.

Ako čistite plažu ili čistite na otvorenom, zapamtite da svoju vrećicu za čišćenje plaže možete isprazniti u javnu kantu, što znači da možete tu vrećicu sačuvati za sljedeće čišćenje.

SAVJET PILOTA - IRSKA

Trošak	Jedinica	Iznos	Opis troška/Pojašnjenje
Troškovi upravljanja i administracije			
Koordinator volontera - plaća	6 mjeseci - pola radnog vremena	... HRK/ mjesec	Koordinacija svih volontera, administrativni zadaci, itd.
Najam uredskog prostora (djelomični trošak)	6 mjeseci (30% ukupnog iznosa)	... HRK/ mjesec	Radni prostor za koordinatora volontera i volontere koji volontiraju u zatvorenim prostorima
Troškovi komunikacije (djelomični trošak)	6 mjeseci (30% cijelog iznosa)	... HRK/ mjesec	Internet, mobilni telefon - za stalnu komunikaciju sa svim dionicima
Troškovi promocije	Po projektu	... HRK	Tiskanje brošura/plakata, pozivi za volontere na društvenim mrežama, oglasi u lokalnim medijima, majice za volontere ili drugi personalizirani predmeti za promociju identiteta projekta/organizacije/tima, itd.
Troškovi aktivnosti			
Na primjer: - za aktivnosti sadnje: sadnice stabala, alati za kopanje i grabljanje, vreće za smeće, zaštitne rukavice - za kreativne radionice: papiri, škare, šljokice, ljepilo, naljepnice, konac, omotnice, itd. - za kulinarske aktivnosti: povrće, meso, ostali sastojci, potrebštine za kuhanje, pakiranja za dostavu			
Materijali, pribori, oprema, itd.	Po projektu	... HRK	Mogu biti detaljni, u skladu s određenim zadacima (neki se mogu kupiti, drugi unajmiti)
Pauze za hranu i kavu	Po aktivnosti	... HRK/volonter	Osigurati volonterima tijekom dnevnih pauza, ako aktivnost traje više od 2-3 sata
Prijevoz	Po aktivnosti	... HRK/volonter	Odvodjenje grupe volontera na mjesto aktivnosti (ako su izvan grada i volonteri ne mogu osigurati vlastiti prijevoz)
Troškovi proslave	Po projektu	... HRK	Potvrde za volontere, organizacija proslave za priznanja (hrana, piće, ukrasi, itd.)

Kada provodite program obiteljskog volontiranja - donesite vodu za piće, volontiranje na otvorenom je energično i volonteri će biti žedni nakon volontiranja.

SAVJET PILOTA - IRSKA

Vanjska komunikacija

Kao i kod bilo koje nove vrste projekata, morate biti sigurni da su vaša ciljana skupina i partneri informirani o vašem programu obiteljskog volontiranja. Ako ste odlučni da želite isprobati organizirati ga, čak i kao mali pilot projekt s jednom obitelji, trebali biste ga razglasiti na sva zvona!

Možete započeti uključivanjem obiteljskog volontiranja u ponudu aktivnosti, u redovite prezentacije koje održavate, brošure, na svojoj web stranici i najaviti to putem kanala na društvenim mrežama.

Svatko tko pokušava saznati više informacija, trebao bi lako pronaći odgovore na sljedeća pitanja:

- Što je obiteljsko volontiranje?
- Zašto bih trebao volontirati sa svojom obitelji?
- U koji projekt bih mogao uključiti svoju obitelj?
- Što bismo radili?
- Koliko vremena se očekuje da ponudimo?
- Kako jedan član obitelji može uvjeriti drugog da se pridruži?

Organizacije često takvo volontiranje ne zovu obiteljskim volontiranjem, možete ga nazvati kako želite, ali pokušajte naglasiti da pozivate članove iste obitelji ili da pozivate volontere od X do Y dobi. Svi su dobrodošli na volontiranje!

SAVJET iz PILOTA - IRSKA

Kada govorite o mogućnostima za obiteljsko volontiranje, ne zaboravite svoje partnere, donatore i potencijalne donatore držati svjesnima da se radi o **kontekstu vrijednom za učenje** kao i o **načinu angažmana** koji organizacija nudi zajednici. Privlačenje potencijalnih volontera i njihovih obitelji moglo bi biti ključno, ali i informiranje što većeg broja dionika također.

Kada komunicirate i promovirate svoje nove prilike za obiteljsko volontiranje, trebate imati na umu nekoliko dobrih **savjeta**:

- Neka poruka bude jasna, objasnite ukratko što je obiteljsko volontiranje. Ali također imajte na umu da sve obitelji već imaju pun raspored i hrpu obaveza. Stoga se pobrinite da im obiteljsko volontiranje ne zvuči kao dodatni teret, kao dodatni posao – već kao stvarno zabavan i smislen način da provedu kvalitetno vrijeme sa svojom obitelji. Mora biti lagano i privlačan.
- Koristite obiteljske festivale i druge slične događaje za promicanje svojih aktivnosti. Pobrinite se da imate atraktivne letke ili materijale za potencijalne obiteljske volontere.
- Ako imate lokalne časopise usmjerene obiteljima, zatražite prostor za oglašavanje iskustava obiteljskih volontera. Provjerite imaju li online ili tiskani raspored i tamo unesite datume vaših aktivnosti za obiteljske volontere.
- Isprobajte Facebook planer događanja i oglašavanja. Iako tinejdžeri možda toliko ne koriste Facebook, njihovi roditelji koriste (to je dio razloga zašto ga tinejdžeri ne koriste ;). Čak i s malim proračunom (50-100 HRK) putem oglašavanja i promicanja postova možete dosegnuti veću ciljnu skupinu od samo vaših "organskih" pratitelja.
- Najavite datume u lokalnim novinama. Ako je tekst sažet, s datumima i kontaktima, čini ga vjerojatnijim za objavljivanje nego dugačak članak.
- Ako imate lokalni volonterski centar, dajte im neke tiskane informacije koje mogu podijeliti svojim zainteresiranim volonterima na svojim danima otvorenih vrata ili promociji mogućnosti za volontiranje.

Vaša komunikacijska strategija

Puno je motivacijskih čimbenika koji mogu utjecati na čovjekovu odluku da volontira, a **komunikacija može biti sjajan saveznik u procesu pridobivanja novih volontera**. Prilikom izrade komunikacijske strategije, trebali biste uzeti u obzir sljedeće:

Koju poruku šaljete?

Sve što se priopći u vezi s obiteljskim volontiranjem ima za cilj informirati nekoga o aktivnostima te određene organizacije. Poruka treba biti jednostavna - radimo posao koji je važan i potrebna nam je vaša podrška (bilo u obliku pridruživanja ostalih sudionika programima obiteljskog volontiranja ili upoznavanja zajednice s volonterskim programima općenito i ponude njihove pomoći).

Ako je pak cilj komunikacijske akcije pronalaženje volontera, fokus će više biti na priopćavanju dobrobiti volontiranja i uvjeravanju ljudi da se uključe. Jedan od izazova u komunikaciji o obiteljskom volontiranju može biti prilagođavanje poruke različitim dobnim skupinama. Za organizacije je važno da svoje promotivne poruke učine raznolikim, tako da različite dobne skupine mogu rezonirati s onim što se priopćava.

Puno je motivacijskih čimbenika koji mogu utjecati na nečiju odluku o volontiranju, a komunikacija može biti sjajan saveznik u procesu pridobivanja ljudi. Štoviše, komunikacija sama po sebi može biti proces pokušaja i pogrešaka - organizacije mogu testirati svoj sadržaj i vidjeti kakav stil ili poruke publika bolje prihvaća.

Pobrinite se da vaša obiteljska volonterska aktivnost zvuči privlačno obiteljima, a ne kao dodatni teret.

SAVJET iz PILOTA - NJEMAČKA

Koja je publika?

Prilagodite poruku i kanal publici:

- Trenutni i potencijalni volonteri i njihove obitelji - ako tražimo volontere,
- Lokalne vlasti i donatori - ako tražimo podršku,
- Zajednica - ako želimo podići svijest o potrebama zajednice i rješenjima koja nudi organizacija.

Komunikacija s dionicima poput lokalne samouprave, škola, sveučilišta ili drugih organizacija može povećati popularnost volonterskog programa i kasnije postati načinom pronalaženja novih volontera - posebice ako ti dionici odgovore na komunikaciju i podijele sadržaj putem svojih komunikacijskih kanala.

Kako je poruka objavljena?

Kada radite s različitim generacijama, imajte na umu da jedinstveni pristup nije primjenjiv. Internetski sadržaj ima šansu biti vrlo učinkovit ako se radi na ispravan način - organizacije samo trebaju prepoznati kanale na kojima se nalazi njihova publika. Sadržaj mora biti duhovit, osvježavajući i uzbudljiv, ali i točan i razumljiv.

Dostupni su brojni alati za društvene medije, a izbor o tome što koristiti također se temelji na raspoloživim resursima - vremenu, proračunu, ljudskim resursima, vrsti i veličini programa obiteljskog volontiranja koji se provodi.

Opsežan teorijski materijal može biti prenaporan. Poželjni su kratki, informativni materijali i jednostavni alati za planiranje.

SAVJET iz PILOTA NJEMAČKA

Izvanmrežna komunikacija ima isti princip kao i mrežna - idite tamo gdje je publika! Izvanmrežna komunikacija mogla bi se više koristiti za pronalaženje starijih volontera. Kada promoviraju programe obiteljskog volontiranja, organizacije mogu stvoriti strategije za uključivanje cijele obitelji – promovirati se može direktno u školama ili na sveučilištima (kako bi djeca pozvala svoje obitelji), u tvrtkama (za roditelje, stričeve, sestre i braću koji informiraju ostale članove obitelji) ili na više javnom mjestu, poput gradskog centra, knjižnice, društvenog centra, parka (što organizacijama može pomoći u razgovoru s više obitelji).

Neka od pitanja koja će vam pomoći u donošenju najboljih izbora u komunikaciji mogu biti sljedeća:

- Je li potrebno prevesti vašu komunikaciju na različite jezike kako biste dosegнули pridošle obitelji u vašoj zajednici?
- Jeste li svoje materijale prilagodili tako da budu dostupni članovima zajednice koji imaju različite sposobnosti?
- Je li vaš stil komunikacije relevantan za različite dobne skupine, obrazovanje i digitalne vještine onih koje biste željeli uključiti u vaš program obiteljskog volontiranja?
- Što je s kreativnosti i jedinstvenosti? Jesu li vaši komunikacijski materijali inovativni?
- Pokazujete li brigu za okoliš kad planirate uporabu papira i digitalnog ugljičnog otiska?

Kako mjeriti uspjeh?

Uvijek se sjetite pratiti svoju kampanju, provjerite indikatore kako biste poboljšali svoje komunikacijske akcije, uključite nove pristupe ili različite kanale kako biste svoju poruku podijelili sa svojom publikom.

Znamo da se najčešće najviše fokusiramo na organizacijski dio volontiranja, ali ne propustite priliku planirati komunikacijske aktivnosti! Ovo je bitna komponenta uspjeha bilo kojeg volonterskog programa!

Praćenje i evaluacija rezultata i utjecaja programa

Iznimno je važno moći riječima izraziti stvarni utjecaj volonterskog programa. Trebamo imati potrebne dokaze koji će pokazati da aktivnosti koje volonteri provode zapravo čine razliku.

Preostaje nam još jedino zadatak da odlučimo **KAKO ćemo sve to pratiti i evaluirati**.

- Tko to radi?
- Koje je alate najbolje koristiti?
- Koje pokazatelje trebamo postaviti za naš program?
- Što je za njega specifično i što ga razlikuje od ostalih volonterskih programa?
- Na koje elemente želimo ukazati i kome?

Polazeći od ovih pitanja, možemo skicirati svoj **plan praćenja i evaluacije**, imajući na umu ciljeve postavljene na početku i željene rezultate.

Da biste mjerili uspjeh POV-a, prvo se morate zapitati **što biste smatrali uspjehom** i u odgovorima morate biti vrlo konkretni. Na primjer:

- Da imamo stopu sudjelovanja od 90% svih 5 obitelji volontera u 6 mjeseci našeg programa,
- Privući još najmanje 3 obitelji tijekom ili na kraju POV-a,
- Osigurati povratak barem jednog od pet članova obitelji koji volontiraju jednokratno,
- Povećati zadovoljstvo korisnika našeg socijalnog programa (na primjer, starijih osoba u domovima) u vezi sa slobodnim aktivnostima koje vode volonteri,
- Posaditi ili brinuti za određeni broj stabala,
- Diverzificirati volontersku bazu - svaki volonter dovodi drugog člana obitelji,
- Imati barem 3 lokalna medija koja pozitivno pišu o našem POV-u,
- Prikupiti određenu svotu novca u volonterskim aktivnostima prikupljanja financijskih sredstava,
- Imati 80% volontera koji smatraju da volontiranje s članovima obitelji ima pozitivne učinke na dinamiku njihove obitelji,
- Imati 50% odraslih volontera spremnih započeti postupak provjere vještina stečenih tijekom njihovih obiteljskih volonterskih aktivnosti,
- itd.

Ovakvi jasni pokazatelji uspjeha olakšat će vam mapiranje novog volonterskog programa i njegovo planiranje, dok ćete istovremeno imati elemente potrebne za provjeru dostignuća ciljeva programa.

Zabavite se - pobrinite se da se i drugi zabavljaju i širite zabavu! :)

SAVJETA iz PILOTA - IRSKA

Ako ove pokazatelje učinite specifičnima, vodit će vas u tome što točno mjeriti kako biste procijenili uspjeh, ali i omogućiti uvid u potrebne prilagodbe i poboljšanja u nadolazećim programima.

Zapravo, **dobro planiranje procesa praćenja** te posvećivanje vremena i dubine koju zaslužuje, pomaže vam da još jednom provjerite dizajn svojih aktivnosti i cjelokupni program te će naznačiti što je sve potrebno uključiti ili izmijeniti. Ukoliko postoji još vremena za razmatranje, možete se zapitati imate li potrebne resurse za aktivnosti koje ste predložili, je li vremenski okvir dovoljno realan i povezan s onima koji će ih provoditi, jeste li planirali dovoljno prekretnica i pažljivo razmotrili sve rizike.

Detaljno praćenje i evaluacija zapravo će vam pomoći da vidite ne samo rezultate, ishode i pokazatelje, već i **proces** dolaska do njih.

Jednom kada gore spomenute ciljeve uspostavi i internalizira cijeli tim koji provodi program, možete planirati kako izmjeriti i potvrditi da li ste postigli svoj uspjeh? Upotrijebite ova pitanja koja će vam pomoći u planiranju:

- Koji su konkretni podaci koje trebate prikupiti?
- Tko može ponuditi/prikupiti koje podatke, tako da postupak njihovog prikupljanja ne preopterećuje volontere, vaše kolege i korisnike?
- Koji bi bili najbolji, najjednostavniji i najjasniji alati za prikupljanje ovih podataka?
- Kada prikupljamo koji dio podatka?
- Tko će tumačiti prikupljene podatke i koje su vještine za to potrebne?
- Kako komuniciramo ono što smo otkrili i kome?

Otkrivanje odgovora na ova pitanja dat će vam elemente planiranja za većinu okosnica vašeg programa - pokazat će vam gdje se trebate posavjetovati s drugim članovima tima ili drugim organizacijama, što još trebate istražiti i naučiti, gdje ste pokriveni i gdje trebate pojednostaviti.

Kao dio evaluacije bilo kojeg POV-a, vjerujemo da posebnu pozornost treba posvetiti **evaluaciji učenja** koje se odvijalo za uključene volontere.

U tu svrhu moramo integrirati specifične trenutke **refleksije** tijekom i nakon aktivnosti koji imaju jasan fokus na isticanje postignuća u učenju koje su doživjeli članovi obitelji uključeni u volontiranje. Morat ćete koristiti **posebne alate ili aktivnosti za evaluaciju**, koji omogućuju odgovarajući proces refleksije i priznavanje vještina i kompetencija stečenih volontiranjem, kako odraslih tako i mladih u obiteljima koje su uključene.

Štoviše, možete odlučiti ponuditi mogućnosti za **vrednovanje kompetencija stečenih volontiranjem**, posebno odraslima s manje mogućnosti ili pripadnicima određenih ranjivih društvenih skupina, kako biste pridonijeli njihovom usavršavanju. Više detalja o vrednovanju ishoda učenja u obiteljskim volonterskim aktivnostima, važnosti takvog procesa i njegovim prednostima za odrasle volontere možete pronaći u sljedećem poglavlju.

4. Dimenzija učenja u programu obiteljskog volontiranja

U volontiranju se događa učenje. Ako se slažete, čitajte dalje, a ako ne, upravo ste završili cijeli vodič! Ipak, možda je bolje da nastavite čitati - mogli biste se iznenaditi!

Volonterske aktivnosti pružaju neprocjenjive **mogućnosti za učenje** zajedno za mlade i za odrasle svih dobnih skupina. Iako formalno obrazovanje općenito predstavlja glavni kontekst učenja za mlade, odrasli svih dobnih skupina imaju priliku učiti kroz neformalne programe ili neformalno kroz mnoštvo aktivnosti u volonterskim programima.

Vjerujemo da bismo obiteljskim volontiranjem mogli ponovno usmjeriti pažnju na obiteljsko obrazovanje i učenje unutar obitelji te ponuditi novu perspektivu o ulozi odraslih u obiteljima, kao uzorima i kao sudionicima u procesu učenja drugih članova obitelji.

Obiteljsko volontiranje doprinosi u većoj mjeri participativnom, ugodnom, održivom učenju, uključivanju mlađih članova obitelji u zajednicu, pružajući primjer, ali i ponovno aktiviranje sebe kao građanina i iskorištavanjem prilike za razvijanje vlastitih novih vještina.

Obiteljsko volontiranje pruža odraslim osobama različitih dobnih skupina odličnu priliku da ponovno otkriju tko su i što mogu učiniti za ljude oko sebe, kako mogu pomoći drugima, kako mogu početi razvijati vještine i stavove koji podržavaju njihov profesionalni život, bez potrebe da pohađaju formalno obrazovanje.

Sljedeći važan aspekt je način na koji svoju djecu mogu podučavati životnim vještinama, u potpuno drugačijem okruženju, ne u jednosmjernom pristupu, već zapravo učeći zajedno, s drugima i od drugih.

Kako je učenje povezano s volontiranjem?

Uz sve nevjerojatne dobrobiti koje volontiranje donosi zajednici i društvu u cjelini, ono nudi i važne dobrobiti samim volonterima, a jedna od njih je i učenje kroz volontiranje. U obiteljskom volontiranju učenje može biti uzbudljivije i raznovrsnije, stoga je važno prepoznati i planirati da bude vidljivo.

Jednom kada upoznate članove obitelji s kojima ćete surađivati kroz volontiranje, sjednite i razgovarajte s njima o volonterskom programu - predstavite im sve aktivnosti, različite načine na koje bi se svatko od njih mogao uključiti i pojasnite doprinos povezan s njihovim vlastitim iskustvom, vještinama i talentima. Pokušajte otkriti što žele naučiti tijekom volontiranja s vama, zajedno odlučite koja bi to postignuća u učenju mogla biti - pojedinačna i zajednička.

Neke se vještine razvijaju lakše, na primjer tijekom učenja kroz iskustvo. Kada netko obrezuje drveće i grmlje u parku, osim praktičnog načina izvođenja i manevriranja škarama, mogao bi naučiti nešto i o tom drveću i njihovom životnom ciklusu, o drugoj vegetaciji uokolo i načinima kako ju sačuvati. Ili u drugom primjeru, ako netko kuha obroke za beskućnike - može naučiti ne samo o prehrani i njejoj važnosti za zdravlje, već i o stambenim problemima i siromaštvu.

Kao koordinator volontera i voditelj POV-a, vaša će uloga biti objasniti volonterima zašto su njihovi zadaci važni, iako su ponekad mali i naizgled nepovezani zapravo su korisni za veću aktivnost ili program. Ako će pakirati božićne pakete za djecu u potrebi, važno je da razumiju tko su ta djeca i kakvi su njihovi životni i socijalni uvjeti, kako sadržaj paketa podržava njihov život, higijenu ili obrazovanje.

Ako ste u volontiranje uključili baku i njene unuke koji volontiraju na štandu za osvježenje tijekom maratona pružajući vodu trkačima moraju shvatiti koja je uloga hidratacije i zašto je toliko važno da čovjek pije vodu kad se bavi velikim fizičkim naporima, ali i zašto ne trebaju piti prehladnu vodu ili piti prebrzo, jer to može imati negativne učinke. Kao voditelji aktivnosti uključit ćete komadić teorije i znanja u svaku od volonterskih aktivnosti za koju ste zaduženi - dane bilo s vaš strane ili od strane partnerske organizacije za koje ste okupili volontere.

Objasniti ZAŠTO provodite aktivnosti prvi je korak u olakšavanju procesa učenja volonterima. To je najsnažniji impuls koji može djelovati kao okidač jer većinu vremena predstavlja točku kada će volonteri, bez obzira na dob, početi postavljati više pitanja o korisnicima, njihovoj situaciji i načinima da ju poboljšaju - pa će otvoriti priliku za detaljniju raspravu. Njihov će interes biti iskreniji jer su odlučili pružiti volonterske usluge tim ljudima, stoga njihovo činjenje dobra sada ima lice, ime, predstavlja puno više od priče, to je proživljeno iskustvo.

Ako se nakon prvih aktivnosti vrate volontirati, imat ćete priliku bolje ih upoznati, kao pojedince i kao obitelj. Tada možete zajedno s njima utvrditi što žele naučiti tijekom volontiranja ili koje vještine žele poboljšati - možda će biti vrlo lako pronaći opcije u vašim programima kako bi razvili takve vještine. Možda žele naučiti fotografirati pa im možete ponuditi priliku za fotografiranje na događajima. Ili možda žele biti autori sadržaja - pa mogu biti zaduženi za objavljivanje informacija o volonterskim aktivnostima na društvenim mrežama ili čak pisati kratke priče za djecu s kojom radite. Neki bi možda željeli poboljšati svoj javni nastup, pa im pružite priliku da vode radionice ili predstave organizaciju; drugi bi mogli biti zainteresirani za vođenje tima ili testiranje kako je to biti dio tima - pa onda možete okupiti više obitelji na većem projektu.

Svakako možete poboljšati i proširiti aktivnosti i pozicije članova obitelji uključenih u volontiranje, u skladu s onim što žele naučiti, postižući win-win situaciju - volonteri još više ulažu u tu aktivnost i stječu korisne vještine za druga područja svog života, dok istovremeno dobivate posvećenije volontere uključene u širi skup aktivnosti.

Kada namjerno uzmete u obzir dimenziju učenja te potražite relevantne i smislene načine za učenje, svom POV-u dodajete puno održiviji sloj, a možete i potaknuti razvoj budućih projekata i inicijative koje bi ovi volonteri mogli osmisliti jer počinju uviđati poveznice i mogućnosti za cilj koji podržavaju, a imaju širi skup vještina za ponuditi.

Kako osiguravamo razvoj vještina volontera?

Ponekad planirate aktivnosti i radite s volonterima koje ste tek upoznali, tako da ne možete dobro znati što bi oni željeli naučiti. Ali to ne znači da im je uskraćeno učenje. Kao što je ranije spomenuto, učenje i volontiranje idu zajedno, pa kada volonterima ponudite prostor za praktične aktivnosti, volonteri će zasigurno naučiti različite stvari, bilo općenitije informacije, specifične vještine ili čak i specifična znanja vezana uz teme kojima se bavite.

Ovisno o dubini učenja koju želite postići, trebat će vam kraće ili duže vrijeme da vaši obiteljski volonteri zapravo razviju vještine koje potom mogu prenijeti u druga područja svog života i rada. Za učenje je potrebno vrijeme i planiranje. Kako možete povećati šanse da će svaki vaš volonter zapravo razvijati vještine? Kao i uvijek - prilagodбом procesa. Profil vaših volontera bit će vam od velike pomoći u utvrđivanju tog procesa.

Ako imate **mlade volontere**, možete naletjeti na percepciju koju oni imaju zbog formalnog okruženja za učenje - da je učenje restriktivno, nepraktično ili čak stvarno, stvarno dosadno. I nisu oni krivi što to tako vide! U nekim zemljama, škole se čine teškima i odvojenima od stvarnosti - ali to ne mora biti tako. Koordinator volontera imaju priliku prikazati učenje kao sjajan pothvat kakav zapravo i jest.

Predstavite učenje iz drugačije perspektive - naglasite njegovu raznolikost i primjenjivost u stvarnom životu. Mladi cijelo vrijeme čuju za učenje u drugim, formalnijim kontekstima i ne želite ih odbiti prije nego što shvate o čemu se radi. Umjesto toga, pokušajte predstaviti aktivnosti što kreativnije i zabavnije moguće, usredotočujući se na zanimljive elemente, vlasništvo i odgovornost, priliku da učine razliku i izmame osmijeh, priliku da se lijepo zabave čineći dobro i korisnost vještina koje se stječu volontiranjem. Koordinator bi trebali pažljivo razmotriti načine na koje odabrane aktivnosti i zadaci mogu razviti određene vještine i otvoreno razgovarati o njima s mladim volonterima u trenucima evaluacije ili na kraju volonterskog programa.

U slučaju **odraslih volontera**, učenje može biti dio "paketa pogodnosti", pod uvjetom da ga učinite specifičnim i povezanim s njihovom neposrednom stvarnošću. Učenje može predstavljati kontekst u kojem mogu podijeliti ono što već znaju, bilo koristeći svoje vještine za podupiranje ciljeva volonterskog programa, ali i podučavanjem drugih i pomažući im da se upoznaju s različitim sposobnostima. Ako pronađete načine kako potencijalne vještine koje mogu steći staviti u kontekst koji za njih ima smisla, ako možete odrediti kako svaka aktivnost može pridonijeti njihovom skupu vještina ili situacijama u stvarnom životu u kojima bi ih mogli koristiti, osvojiti ćete ih. Naravno, da biste to učinili, morat ćete dobro poznavati svoje volontere kako biste mogli ostvariti po veze s učenjem.

Od prvog trenutka interakcije s volonterima, počinjete ih bolje upoznavati i nastaviti ćete to činiti u svim nadolazećim interakcijama s njima, ponekad zato što planirate prikupiti više informacija, a ponekad ćete jednostavno tijekom druženjasznate korisne informacije o njihovom životu koje možete pretvoriti u potencijalne puteve učenja. Ako volonteri dođu na jednu popodnevnu aktivnost, a zatim se više nikad ne vrate naravno da su vaše šanse da ih dobro poznajete i da poznajete ono što žele naučiti ili razviti - male.

Što se više vraćaju volontirati u drugim događajima, čak i samo kod kratkoročnih aktivnosti, to će doprinijeti vašem imidžu kojeg ste stvorili, a istovremeno vam omogućiti prikupljanje vrijednih informacija za kasnije. A onda jednog dana - bam! - iznesete prijedlog volonterske aktivnosti kojeg ne mogu odbiti. Tako da, ne možemo to dovoljno naglasiti - upoznajte svoje volontere! Ne morate ih imati stotine, ali oni koje imate ne bi vam trebali biti nepoznati.

Štoviše, kod odraslih volontera vrlo lako možete potaknuti predanost učenju, povezujući ga s višegeneracijskim učenjem. Roditelji ili bake i djedovi sigurno će biti otvoreniji za volonterski projekt koji nudi mogućnosti učenja za njihovu djecu ili unuke. Istovremeno, mlade odrasle osobe ili tinejdžeri bi mogli pozitivno reagirati na priliku za volontersku aktivnost koja bi njihovim roditeljima pomogla u stjecanju digitalnih vještina. Čak i unutar iste generacije - ako se na primjer dva brata ili sestre pridruže vašoj volonterskoj aktivnosti, mogli bi cijeniti mogućnost učenja jedan od drugog.

U radu s odraslim volonterima ne zanemarujte činjenicu da većina njih već posjeduje impresivan skup vještina i sposobnosti koje su stvorili i usavršavali tijekom svog profesionalnog života! Osvjestite obilje znanja kojeg imaju i naglasite isto! Upoznajte ih i ponudite im mogućnost korištenja njihovog znanja i stručnosti, pomažući organizaciji, korisnicima ili čak poučavajući druge osobe novim uzbudljivim vještinama! Oni će to duboko cijeniti i doživljavati vašu organizaciju kao prostor u kojem ih istinski vide i cijene zbog njihovih sposobnosti!

Ako radite sa **starijim volonterima** - učenje za starije osobe može biti ili proces kroz koji koriste svoje znanje i vraćaju ga zajednici, ili jedna od glavnih prednosti POV-a kada prepoznaju određenu sposobnost koju mogu steći volontiranjem - poput rada s digitalnim alatima ili učenja novog jezika. Ili im učenje može biti unutrašnja dobrobit, koju organizacija uopće ne spominje i nije nešto o čemu razmišlja, već se na kraju doživljava kao lijepo iznenađenje. Opet, ne možete znati sa sigurnošću, sve dok točno ne znate na koga mislite.

Tada možete odabrati najbolju strategiju koja će osigurati razvoj vještina starijih volontera. Ono što je sigurno i što bi im moglo odgovarati jest prepoznati da su oni istinski izvor učenja i da vole dijeliti ono što znaju. Stoga ih možemo pozvati da razgovaraju o njihovom iskustvu i kako ga mogu podijeliti s ostalima - zajedno članovima njihove obitelji koji volontiraju s njima ili korisnicima njihovih volonterskih aktivnosti. Stoga su mentorski zadaci prikladni za starije osobe kao prostora za prenošenje životnog iskustva ili čak vrlo konkretnih vještina, poput kuhanja, vrtlarenja, šivanja ili sporta.

Gledajući program obiteljskog volontiranja kroz prizmu učenja i stjecanja vještina, mogli biste potaknuti starije osobe na veći angažman, jer ne volontiraju samo kako bi pomogli drugim ljudima, već zato što im volontiranje daje osjećaj dubljeg smisla i to im je uistinu potrebno u životu.

Ako pogledamo kako se danas društvo odnosi prema starijimavidjet ćemo da starenje dolazi s tendencijom da se starije donekle izolira ili marginalizira do neke mjere. Manje je konteksta u koje se čovjek može uključiti i nekako su uskraćeni za aktivnosti koje su radili kao sredovječna ili mlada osoba. To možemo vidjeti i u volontiranju - posebno u istočnoeuropskim zemljama, gdje je vrlo malo programa koji pozivaju starije osobe da probaju volontirati! Ali to možemo promijeniti i starenju možemo dati lijepo značenje - vrijeme koje će iskoristiti kako bi doprinijeli i bili uz svoju obitelj!

Stvaranje ovog konteksta za starije osobe samo će im pomoći da shvate da je njihovo iskustvo još uvijek relevantno i dragocjeno te se može koristiti za veće dobro društva! Ne moraju se osjećati zaboravljeno i kroz naš rad, kao neformalne organizacije, možemo ponovno oživjeti njihov duh i uistinu imati koristi od njihove ogromne i neprocjenjive stručnosti!

Ukratko, kako možete osigurati razvoj vještina, bez obzira na dob vaših volontera?

- razgovarate sa svojim volonterima o njihovoj motivaciji i njihovom interesu za učenje dok volontiraju,
- zajedno postavljajte ciljeve učenja ako se odluče pobliže pratiti razvoj svojih vještina,
- pažljivo planirate i dizajnirate aktivnosti na takav način da se učenje zapravo odvija - činite to namjerno.

I onda gotovo? Ne, jer je također poželjno voditi računa o tome da volonteri osvijeste rezultate učenja!

Reflektiranje ishoda učenja

Budući da obiteljskom volontiranju pristupamo kao **obrazovnom programu**, nije dovoljno “posaditi sjeme” učenja na način da odaberemo i kombiniramo volonterske aktivnosti, već je potrebno poduzeti konkretne korake za **promišljanje, otkrivanje i vrednovanje učenja** koje se događa. Uostalom, to je jedan od elemenata utjecaja volontiranja koji se ponekad nepravredno zanemaruje.

Postoji mnogo literature o procjeni vještina i vrednovanju učenja, čak i u neformalnom kontekstu, poput onoga koji potiče POV, nije nam cilj ponovno pisati o toj teoriji.

Ako želite detaljno pročitati o teoriji učenja, snazi neformalnog i informalnog obrazovanja i učenja, načinima na koje se vještine razvijaju, a zatim vrednuju, važnosti prepoznavanja i potvrđivanja učenja u neformalnom i informalnom okruženju, koje bi dodali na putu učenja svakog pojedinca i potvrdili različite vještine i kompetencije koje posjeduju, postoji nekoliko **web stranica** na koje možete otići:

[Validation of learning](#) - European Association for the Education of Adults

[Validation of prior learning](#) | EPAL - EPAL - Electronic Platform for Adult Learning in Europe

[Validation of learning](#) - Lifelong Learning Platform

[European Guidelines for Validating Nonformal and Informal Learning](#) - CEDEFOP - Center for the Development of Vocational Training

[European inventory on validation of non-formal and informal learning 2018](#) - CEDEFOP

[Recognition of skills and qualifications acquired through non-formal and informal learning](#) – the practical input of organised civil society - European Economic and Social Committee

[European database on validation of non-formal and informal learning](#) - CEDEFOP - Centre for the Development of Vocational Training

[The Global Observatory of Recognition, Validation and Accreditation of Non-formal and Informal Learning](#) - UNESCO

[Validating skills: the recognition that young people deserve](#) - Youth Forum

[Blueprint for European Volunteering 2030](#) - CEV - Centre for European Volunteering.

Umjesto toga, dali bismo vam nekoliko **savjeta i trikova kako organizirati refleksiju** sa svojim volonterskim obiteljima, kako biste mogli promišljati o i vrednovati njihovo učenje.

Prije svega, refleksija o učenju može se raditi pojedinačno, u grupi, timu ili obitelji. Općenito, slušanje o percepciji, osjećajima i zaključcima ljudi koji se nalaze u istoj ili sličnoj situaciji može poboljšati vlastito učenje. Učenje će se prije pojačati i prilagoditi te više odvijati u grupi, nego u situacijama u kojima slušamo nešto od autoriteta ili nekoga kome se divimo.

Umjesto toga, želimo vam ponuditi neke savjete i trikove oko procesa reflektiranja naučenoga kojeg možete organizirati s članovima obitelji uključenima u volontiranje, a kako bi svi zajedno osvijestili, istaknuli i koristili rezultate učenja.

Iako slušanje uvida i naučenih lekcija drugih ljudi može biti dragocjeno, budući da se osoba može osjećati nadahnuto za nastavak vlastitog učenja, grupna refleksija ne može biti jedini način - **individualna refleksija** ili introspekcija je najrelevantniji način na koji čovjek može postati svjestan svog vlastitog učenja. Ali proces se mora podržavati, pa čak i ponekad voditi, uz pomoć pitanja za refleksiju/ili različitih aktivnosti za refleksiju. Ovo je trenutak u kojem dolazi do izražaja uloga koordinatora volontera ili trenera odraslih kao **voditelja procesa učenja**.

Da bi proces bio lagan, zanimljiv i smislen, refleksija bi također trebala biti zabavna i kreativna, ostavljajući dovoljno prostora volonterima za izražavanje, da zarone u svoje iskustvo učenja, vide i potom osvijeste točna postignuća u učenju, ali bez osjećaja preopterećenosti složnošću procesa.

Možete isprobati neki od sljedećih načina:

- koristeći **vizualne karte** za povezivanje učenja sa slikama na kartama - to mogu biti Dixit karte [2] ili bilo koji drugi set karata sa živopisnim, kreativnim i pluralističkim slikama, koji imaju razne simbole koji pokreću refleksiju u svijesti volontera, bilo mladih ili odraslih,
- **stvaranje kolaža, izrada modela od plastelina, plakata, prezentacija, fotografija** ili bilo kojih drugih prikaza onoga što su naučili - papirom, naljepnicama, bojama, izrescima iz časopisa - to je još jedan način pronalaska metafora i asocijacija te pretvaranja vašeg procesa učenja u nešto vidljivo i zaigrano, što se onda može koristiti za predstavljanje onoga što se naučilo,
- **dnevni refleksije** - poticanje volontera da redovito zapisuju svoje uvide, dileme, razmišljanja i postignuća iz svog volonterskog iskustva,
- **odgovaranje na pitanja** ili čak intervjue, **pisanje svjedočanstava, držanje prezentacija** o obiteljskom volontiranju drugim ljudima - što bi moglo biti pogodno za ekstrovertnije volontere - može biti način za pregled, analizu i sažetak njihovog iskustva u učenju - kada se suoče s jasnim skupom pitanja o njihovom volontiranju, oni će zapravo započeti proces refleksije koji će dovesti i do svijesti o učenju. Uz obiteljsko volontiranje, ovaj će postupak biti još uzbudljiviji - čuti članove svoje obitelji kako doživljavaju zajedničke aktivnosti i možda otkriti različite elemente koje je svaki od njih naučio ili razvio.

Općenito, u procesu refleksije, glavni alati voditelja- trenera odraslih koji su većinu vremena koordinatori volontera ili mentori su – pitanja. Način na koji postavljate pitanja, činite ih otvorenima i odlučujete se usredotočiti na različite elemente iskustva volontera, ono je što može razlikovati zamoran postupak evaluacije od razotkrivajuće refleksije.

Evo nekoliko prijedloga pitanja za refleksiju koja mogu potaknuti volontere da svoje učenje gledaju iz različitih kutova:

- Što je najne očekivanije što ste naučili volontirajući?
- Kakvo je bilo iskustvo volontiranja s vašom obitelji?
- Što biste zadržali za sljedeći put kad volontirate s vašom obitelji?
- Koja je vještina broj jedan potrebna volonteru u našem programu?
- Gdje i kako mislite da možete koristiti ono što ste naučili s nama?
- Što za vas sada znači obiteljsko volontiranje?

Još jedan način postavljanja pitanja je slijediti strukturiraniji proces - ORID model [22], koji ukazuje na jasan slijed pitanja, vezano uz konkretno iskustvo učenja.

Objektivno	Što se dogodilo? Što smo radili ili koje smo nove informacije saznali?
Refleksivno	Što osjećam prema tome kao pojedinac? Kako to utječe na mene ili se odnosi na mene?
Interpretativno	Koji je moj zaključak - mogu li iz njega izvući neko pravilo/princip/dio teorije?
Odlučivanje	Kako bih to mogao ili ću primijeniti u svom životu u budućnosti?

Druga opcija je STAR metoda – alat za refleksiju koji je od pomoći volonterima da prijeđu sa samo opisivanja situacije na bogatije mogućnosti refleksije unutar svoje volonterske pozicije, nastalih radnji i rezultirajućeg učinka.

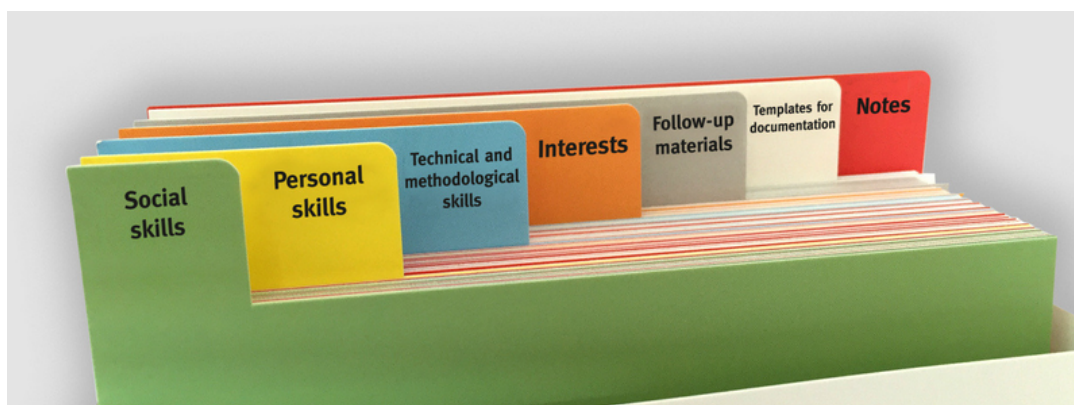
Korak	Opis	Pitanja
S - Situacija	Započnite svoju priču opisujući određenu sliku situacije s kojom ste se suočili.	S kojom ste se točno situacijom suočili? Tko je bio uključen?
T - ZadaTak	Iskoristite ovu priliku kako biste objasnili svoju specifičnu ulogu u zadatku.	Koji su zadaci bili uključeni u toj situaciji? Zašto ste bili uključeni u taj zadatak? Koja je pozadinska priča?
A - Akcija	Razgovarajte, vrlo konkretno, o radnjama koje ste poduzeli da biste riješili situaciju.	Koje ste radnje/korake poduzeli? Zašto ste se odlučili za izvršavanje zadataka na ovaj način?
R - Rezultat	Jasno opišite rezultat svojih postupaka, precizno odredite postignuća i istaknite svoje prednosti.	Kakvi su bili rezultati tih akcija? Kako si se osjećao u vezi rezultata/ishoda? Što si naučio? Kako je situacija utjecala na to tko ste danas?

Vrednovanje učenja

Neki bi volonteri mogli biti zainteresirani za vrednovanje vještina i kompetencija koje su razvili tijekom volontiranja. U Mapi vrednovanja pročitajte više o tome kako može izgledati put do vrednovanja vještina i kompetencija, koje dobiti volonter može imati od takvog postupka i što se od organizatora volontiranja traži u smislu podrške. Također možete pronaći detalje o tome gdje organizator volontiranja može pronaći podršku kako bi pružio svojim volonterima mogućnost vrednovanja vještina i kompetencija.

U nekim zemljama su dostupni alati za vrednovanje kompetencija stečenih volontiranjem koje mogu koristiti volonteri - na primjer Vol + platforma [24] u Španjolskoj. U drugim slučajevima organizacije razvijaju vlastite interne postupke vrednovanja, poput izviđača u Belgiji [20].

Ako nemate resursa ili želite razviti vlastiti sustav i ako u vašoj zemlji nema takvih alata, **Kartice kompetencija Bertelsmann-Stiftung** mogu biti korisna metoda koja se lako može prilagoditi odraslim učenicima u kontekstu obiteljskog volontiranja i može posebno biti primijenjiva u radu s ranjivim odraslim osobama, kako je u početku stvorena i korištena u Njemačkoj kao savjetodavna pomoć osobama s migrantskim porijeklom.

Uključene su 3 kategorije kompetencija - socijalne vještine, osobne vještine te tehničke i metodološke vještine, koje obuhvaćaju ukupno 49 vještina grafički vizualiziranih s jedne strane, a s pitanjima za voditelja s druge strane. Voditelj postupka vrednovanja može biti trener odraslih, koordinator volontera ili savjetnik koji nudi podršku volonterima koji prolaze kroz ovaj postupak. Karte mogu koristiti za razgovor s odraslim članovima obitelji uključenima u volontiranje o procesu učenja i za vođenje bilješki o:

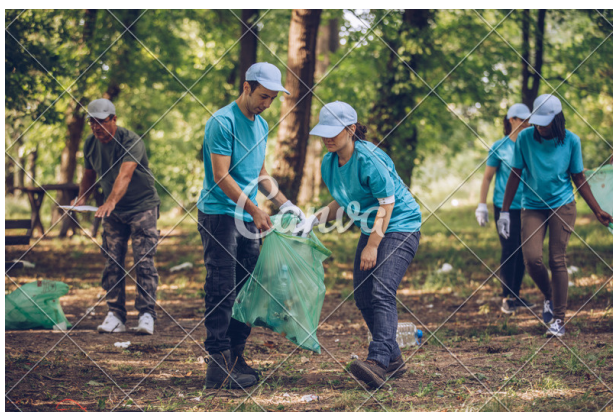
1. Vještinama koje volonter već ima i one koje bi se mogle dalje razvijati tijekom volontiranja.
2. Vještinama koje bi volonter želio razviti tijekom volontiranja, ali trenutno nema iskustva s njima.

Među njima odaberite jednu kompetenciju iz svake skupine na kojoj se može raditi tijekom volontiranja. Za svaku od navedenih, dogovorite specifične ciljeve učenja s volonterom i izradite interni akcijski plan o tome kako se mogu razvijati vještine i kompetencije. Drugi način rada s vještinama je osnaživanje volontera da se samoprocjenjuju, koristeći ocjenjivačke kartice s 1, 2 ili 3 + simbola, koje se mogu dodijeliti skupu odabranih vještina, na temelju toga koliko im je ugodno u/s njima.

Na kraju volonterskog iskustva ili nakon odgovarajućeg vremenskog razdoblja u slučaju da je volontersko iskustvo dugoročno, zajedno s volonterom procijenite jesu li postignuti ciljevi učenja. Tada se može izdati potvrda ili otvorena iskaznica (Open Badge) koja detaljno opisuje ishode učenja i postignutu „razinu“ kompetencije. Pogledajte [ovdje](#) primjer otvorene iskaznice u kontekstu volontiranja.

Ako je rasprava o vještinama i kompetencijama previsoka razina, kartice kompetencija nude i mogućnost istraživanja interesa. Paket uključuje dodatnih 11 kartica koje odražavaju interese koje ljudi mogu imati - a koje mogu potaknuti raspravu koja zatim može dovesti do vještina koje volonteri imaju, žele steći ili poboljšati kompetencije koje trebaju razviti za svoju karijeru ili osobni život.

Osim alata koje možete ponuditi volonterima zainteresiranim za ovakav proces refleksije, na raspolaganju je i samoprocjena, koja uz određenu praksu i smjernice može biti najbolji izbor za neke neovisnije učenike.

Velika snaga neformalnog učenja kroz volontiranje je dodana vrijednost za ovu vrstu aktivnosti koje omogućuju win-win-win situacije: za zajednice koje imaju veliku korist od volontiranja, za volontere koji se osjećaju korisnima, uče nove vještine i provode kvalitetno vrijeme sa svojim obiteljima primjenjujući vrijednosti koje podržavaju, kao i za organizacije koje svoje misije ostvaruju uz podršku građana koji ulažu u ono čime se organizacija bavi i traže načine da daju svoj doprinos.

Osim toga, treća generacija - starije osobe, kojima se rijetko pristupa u projektima obrazovanja odraslih, imat će priliku biti uključena u značajne aktivnosti zajedno s aktivnom generacijom - odraslima između 30 i 50 godina - omogućujući im da ostanu aktivni i povezani s obitelji, donoseći velike prednosti međugeneracijskog angažmana, povezujući starije odrasle sa suvremenim životnim izazovima i trenutnim pitanjima zajednice, a aktivnim odraslim osobama vrijedne mogućnost učenja.

U obiteljskom volontiranju neće se raditi samo o aktivnosti koja se nudi zajednici, već je jednak omjer dobrobiti vezan uz aktivnost i podršku koja se nudi unutar obitelji. A koji je bolji način za ponovno spajanje obitelji ili učvršćivanje odnosa od zajedničkog učenja kroz volontiranje? Jeste li sada spremni za izazov?

Nadamo se da se osjećate osnaženima da postavite ovakav volonterski program! :)

5. Povezanost s Globalnim ciljevima održivog razvoja

Ako još niste upoznati s globalnim ciljevima održivog razvoja [23], evo vrlo kratkog uvoda. Najneformalnije rečeno, 17 ciljeva održivog razvoja naš je veliki zajednički plan koji bi se trebao postići do 2030. Oni su uključeni u Agendu 2030, koju su 2015. usvojili Ujedinjeni narodi, a koja obuhvaća 193 zemlje. To su ciljevi kojih se većina vlada na našem planetu obvezala pridržavati i preuzela odgovornost za njihovo zajedničko postizanje. Ako radite u nekoj neprofitnoj organizaciji, velike su šanse da težite barem jednom od 17 ciljeva, čak i ako to još niste u potpunosti osvijestili.

No, testirajmo ovu teoriju! Ciljevi održivog razvoja navedeni su u nastavku, a više o svakom od njih možete saznati klikom na poveznicu:

Kako bi se aktivnost obiteljskog volontiranja uklapala u određeni Cilj? Pa, da vidimo primjer.

Ako vaša organizacija nudi obrazovne aktivnosti, doprinosite barem Cilju 4. Kvalitetno obrazovanje. Ako aktivnosti uključuju informacije o drugim temama, mogli biste se uklopiti i u druge ciljeve - poput Cilja 3: Zdravlje i blagostanje, Cilja 5: Rodna ravnopravnost, Cilja 13: Odgovor na klimatske promjene i tako dalje. Ako su vaši korisnici uglavnom osobe s manje mogućnosti, onda biste mogli biti u okviru Cilja 1: Svijet bez siromaštva, Cilja 2: Svijet bez gladi, Cilja 10: Smanjene nejednakosti ili čak Cilja 12: Odgovorna proizvodnja i potrošnja.

Ono na što vam želimo skrenuti pozornost jest ideja povezivanja ciljeva i akcijskog plana vašeg programa obiteljskog volontiranja s ciljevima održivog razvoja.

U svijetu međusobno povezanih problema, rješenja za male ili velike probleme također bi trebala biti međusobno povezana. Prepoznavanje ciljeva koje želite postići moglo bi vam pomoći identificirati rješenja koja implementiraju druge organizacije širom svijeta, suočene sa sličnim izazovima.

Vaša potpora jednom ili više ciljeva održivog razvoja povezat će ljude (potencijalne volontere ili donatore) i organizacije (potencijalne partnere) koji su istomišljenici i vjeruju u iste ciljeve kao i vi.

Učenje o ciljevima održivog razvoja znači učenje o onome što se događa u drugim zemljama i regijama, nudi nam bolje razumijevanje i uvažavanje naše lokalne stvarnosti i razvija naše građansko obrazovanje i angažman.

Obiteljsko volontiranje vidimo kao **most** između potreba zajednice i individualnih težnji. Rad organizacija civilnoga društva već se bavi mnogim od ovih ciljeva, čak i ako toga nisu svjesni ili javno potvrđeni. Imate **priliku** potvrditi ove ciljeve, integrirati ih u svoje lokalne intervencije i aktivnosti, učiniti ih poznatima svojim volonterima i suradnicima, tako da nas udružene snage mogu približiti njihovom postizanju.

Literatura

- [1] Cho, M. C. 1, Mark A. Bonn 2. and Su Jin Han 3, Bonn, M. A., & Han, S. J. (2018). Generation Z's Sustainable Volunteering: Motivations, Attitudes and Job Performance.
- [2] [Dixit card game](#). Wikipedia
- [3] Emiko, O. (2016). [What Will the Future Look Like?](#) Grantmakers in the Arts.
- [4] [Engaging Baby Boomers in the Workplace](#). (2013). Boston College Center for Work & Family.
- [5] [Engaging Volunteers Across Generations](#). (2019). Sterling Volunteers.
- [6] Friedman, M. (2019). [Count Me In: Leveraging Generational Differences To Sustain Volunteer Engagement](#) [Goucher College].
- [7] Hearn, S. (2020). [11 Tips for Motivating Millennials](#). Glassdoor.
- [8] Hegel, A., & McKechnie, A.-J. (n.d.). [Family Volunteering: The Final Report](#). Volunteer Benevole Canada.
- [9] Hientz, M. (n.d.). [Building Blocks for Family Volunteering](#). Volunteer Benevole Canada.
- [10] [How to Manage Generation Z Workplace \(SPOILER: They Aren't Like Millennials\)](#). (2020).
- [11] Indeed Career Guide. (2019) [Generation X](#)
- [12] Jenkins, R. (2019). [This Is How Generation Z Employees Want Feedback](#).
- [13] Lindsay, L. (2005). [Family Volunteering: A Natural for Environmental Stewardship Organizations](#). Source OSBL.
- [14] [Make Way for Generation Z in the Workplace](#). (2019). The Wharton University of Pennsylvania.
- [15] Mărășoiu, D. (2021). [Statistici de ajutor in atragerea celor din generatia Z](#). We Are HR.
- [16] Munday, J., & Jones, C. (2020). [How to Deliver Feedback to Employees from Different Generations](#). AEU LEAD.
- [17] Noack, M. (2018). [Recognizing and utilizing the potential of people with migrant backgrounds](#).
- [18] Prossack, A. (n.d.). [6 Ways To Help Millennials Excel At Work](#). Forbes.
- [19] Sassian, M. (2018). [Tips for engaging millennials to volunteer](#). Insurance Information Institute.
- [20] [Scout Leader Skills](#). (n.d.). Les Scouts ASBL.
- [21] Shkuro, Y. (2011). [Attraction and Motivation of Millennial Generation Volunteers by Nonprofit Organizations](#) [Minnesota State University].
- [22] Taylor, M. (2015). [ORID: A simple method for reflection](#).
- [23] [The Global Goals](#). (2015).
- [24] [VOL+. Skills acquired through volunteering](#). (n.d.). Plataforma de voluntariado de Espana.
- [25] Vos, L. (2019). How to Write and Assign Tasks to Gen Z for Super Engagement. Chanty.
- [26] [Recruiting and Engaging Baby Boomer Volunteers](#). Journal of Extension.

Ova je publikacija izrađena u sklopu projekta „Slijedite svoju viziju - OBITELJSKO VOLONTIRANJE, novi oblik angažmana“, radi se o Erasmus+ strateškom partnerstvu koje za cilj ima strateški odgovor na različite potrebe, interese i kombinirane prilike.

Trajanje projekta je od prosinca 2019. do lipnja 2022., a financira ga Europska unija u okviru programa Erasmus+, Strateška partnerstva za obrazovanje odraslih, broj ugovora: 2019-1-RO01-KA204-063802.

Saznajte više o ovom projektu na našoj web stranici: www.familyvolunteering.eu

Podaci i stavovi navedeni u ovoj publikaciji pripadaju autorima i ne odražavaju nužno službeno mišljenje Europske unije. Niti institucije ni tijela Europske unije, niti bilo koja osoba koja djeluje u njihovo ime ne mogu se smatrati odgovornima za upotrebu informacija sadržanih u njima.

Ovo je djelo licencirano pod Creative Commons Attribution NonCommercialShareAlike 4.0 međunarodnom licencom. AttrNonCommercialibution - ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0).

Strateško partnerstvo koje provodi projekt sastoji se od 6 organizacija s velikim iskustvom u volontiranju i razvoju kvalitetnih volonterskih programa:

- CEV-European Center for Volunteering iz Belgije - europeanvolunteercentre.org;
- Hrvatski centar za razvoj volonterstva - hcrv.hr;
- Freiwilligen Centrum Augsburg, Njemačka - freiwilligen-zentrum-augsburg.de
- Volunteer Ireland - volunteer.ie
- Vestre Aker Frivillighetsentral, Norway - vestreaker.frivilligsentral.no;

i organizacija prijaviteljica - Pro Vobis - Centrul Național de Resurse pentru Voluntariat - www.provobis.ro.

